

EGZODO LITERATŪROS GRĮŽIMAS TĖVYNĖN

Mažai ką būtų galėję sukurti rašytojai, jei būtų likę tėvynėje*). Tačiau, ką vertingesnio jie sukūrė už Lietuvos, integraliai priklauso lietuvių literatūrai. Istorinė perspektyvoje jiems natūraliai skirta užpildyti tą tuštumą, kuri buvo susidariusi po karo.

Iš tiesų, žvelgiant iš atokesnės perspektyvos, per didesnę šio laikotarpio pusę lietuvių literatūron neabejojama vertinimas indėlis teikė pasitraukusieji, o ne tėvynėje pasilikusieji rašytojai. Visą pirmąjį pokario dešimtmetį Lietuvoje buvo maža kas verdingesnio sukurti. Gi laisvajame pasaulyje pirmasis dešimtmetis buvo itin kūrybiškai našus, atėjus naujai brandžiai žeminių kurtai ir aktyviai besireiškiant gausiems vyresniems rašytojams. Todėl ir galima pagrįstai sakyti, kad tas dešimtmetis lietuvių literatūroje beveik išimtinai priklauso egzodo literatūrai, nes ji neabejotinai persivėrė tėvynės literatūra.

Dėl ko Lietuvoje pirmojo dešimtmečio literatūrinis derlius buvo toks nederlius, netenka daug aiškinti. Visą šį dešimtmetį vyko tautos tragiškai beviltiška partizaninė kova prieš jos laisvę užmaugusį okupantą. Pa laužti tautos atsparai okupantas savo propagandai mobilizavo ir visus rašytojus, įpareigodamas juos dergti nepriklausomą Lietuvą, plūsti banditais laisvės kovotojus ir šlovinti "išvauduotojais" pavergėjus, vaizduoti kolchozų rojų ir skatinti "socialistines". Iš šalies sunku ir įsivaizduoti, ką tai reiškė lietuviui rašytojui patriotui. Tai buvo laikas, kuris reiškė "proga" tik menkystėms, prisitaikėliškoms kreatūroms. Tai ir apsprendė tėvynės pokarinę literatūrą: iš vienos pusės, terorizuojamo lietuvių patrioto rašytojo konvulsiškas bandymas "šokti" pagal V. Mykoliaičio-Putino eilėraštį "Šokėjas", kur "Mažam šokėjui" dirigentas įsako:

Aš grosiu tau vieną vienintelį šoki.

Tą šokį gerai įsiminki
Ir kito ieškot nemėginki.

*) Čia spausdinamas straipsnis yra ištrauka iš dr. Juozo Girniaus studijos "Visumos žvilgis į mūsų egzodo literatūrą". Visa studija telpa septynių autorių kolektyvinėje knygoje "Lietuvių literatūra svetur 1945 - 1967", leidžiamoje I Laisvės fondo. Knyga "Draugo" spaustuvių jau atspausdinta ir atiduota r'šyklon. Leidinys yra 697 psl. — tai svarus laisvės jubiliejinių metų indėlis kultūrinin mūsų aruodan.

Šiame numery:

- Šventės, datos ir parengimai.
- Egzodo literatūros grįžimas tėvynėn.
- Vlodo Šlahto eilėraščiai.
- K. Almenas vėl keliauja išilgai Afrikos.
- Gamtamokslis ir moralė.
- Konkursas Bendruomeninėms Mišioms sukurti.
- Spalvotų skaidrių konkursas.
- Kultūrinė kronika.

JUOZAS GIRNIUS

Ir nieko daugiau negalvoki,
Tik šoki ir šoki, ir šoki,

iš antros pusės — įvairių prisitaikėlių ir menkatalenčių išsilimas iš kelintaiečių į pirmiečius aktorius.

Savų komunistinių (ar komunistuojančių) rašytojų buvo tik saujelė. Bet fatališkai mirtis vieną po kito išskynė pačius pagrindinius rašytojus, kuriais komunistai galėjo remtis: S. Nėris mirė 1945 m., L. Gira — 1946 m., P. Cvirkas — 1947 m. Liko tuštumos iš vyresniųjų viešpatauti tik gana vidutinio talento A. Venclova.

Visi nekomunistiniai rašytojai turėjo "persiauklėti": vieniems buvo suteikta malonė tai patiemis atlikti, antri "perauklėjimui" buvo išsiųsti į Sibirą, treči liko tiesiog užgniaužti. "Socialistiniame realizme" natūraliau galėjo prisitaikyti tradicinio buitinio realizmo atstovai, kaip A. Vienuolis ar I. Simonaitytė. Kitiems tai vyko sunkiau ir truko ilgiau, jei apskritai pavyko. S. Ciurlionienė, P. Vaičiūnas, A. Lastas ir mirė, naujų knygų neįleidė, nors išgyveno dar keliolika metų. Anksti (1947 m.) mirė B. Sruoga, spėjus naujai parašyti tik nacių kaceto atsiminimus "Dievų miškas" — išleistas tik 10 metų po jo mirties! 1950 m. žuvusio K. Jakubėno poezija buvo išleista tik po septynerių metų (1957). K. Boruta perėjo į mažiau pavojingą žanrą — liaudies pasakas. Kon-

vulsiskai vyko V. Mykoliaičio — Putino "persiauklėjimas" (1957 m. išleides "Sukilėlių" romano pirmąją dalį, nebegalėjo antrosios dalies užbaigti). J. Grušo dramos pradėjo rodytis tik nuo 1955 m. J. Paukštelis su nauju romanu pasirodė tik 1958 m. Net, rodos, pakankamai kairus ir nuolankus St. Anglickis naują eilėraščių knygą išleido tik 1960 m. Iš Sibire ir kitur "persiauklėjusiųjų" A. Miškinis su knyga išėjo tik 1960 m., K. Inčiūra — 1962 m. J. Graičiūnas — tik 1966 m. (būdinga, kad visi šie trys poetai niekada nebuvo užsikrėtę "dekadentiniu pesimizmu", o kaip tik pasižymėjo optimistiniu žvilgsniu, tik, deja, ne tokiu, kokio reikėjo!). Gi taip pat Sibiro tremtinė O. Lukauskaitė ligi šiol negalėjo viešumon pasirodyti, nors nuo seno ji buvo ne "klerikalė" ar "nacionalistinė", o kovinga revoliucionierė socialistė. Taip pat ligi šiolie (ne žinia, ar nepajėgė "persiauklėti", ar tos "malonės" nenusipelnė) lieka tyloj, nors tebėra gyvi, J. Žlabys, K. Zupka, Alf. Keilutis, V. Kumpikevičiūtė ir eilė kitų. Iš žeminių bendraamžių tesireiškia E. Matuzevičius. O tėvynę pasilikę ne vienas jų tokių, kurie kadaise periodikoje buvo atskleidę savo neabejojamą kūrybinį talentą. Jie visi buvo užgniaužti, kaip šalnos pakasti žiedai (kiek žinoma, du iš jų, Br. Krivickas ir M. Indriliūnas, žuvo partizaninėse kovose). Tai didelis, bet nebeišlyginamas žeminių kartos nuostolis.

Tokioj visoj padėty iš tikro ir nebuvo ko laukti literatūrinio

Bernardas Brazdžionis, pranašiskai rūšios, o drauge ir subtiliai švelnios klasiškosios mūsų poezijos kūrėjas, laisvojo lietuvių literatūros paliekas gilius pėdsakus.

Nuotr. Vyt. Maželio

Jonas Aistis, nepriklausomoj Lietuvoj pasiekusių mūsų poezijos aukštųjų tradicijų pratesęs ir į pokario dešimtmečių laisvąją lietuvių lyriką, praturtinęs ją čia keliais aukštos vertės rinkiniais. Jono Aistio poezijos recitalis, skaitant pačiam autoriui, Chicagoje — Jaunimo centre įvyks š. m. lapkričio mėn. 2 d.

Nuotr. V. Maželio

derliaus, ir tariamas lietuvių literatūros "suklestėjimas", "suklaidėjimas" etc. tėra sovietų įprastinė tuščia savignyra. Kai vyresnieji rašytojai buvo terorizuojami patys save suniekinti, rašant prieš savo sąžinę, o iš jaunųjų daugiau buvo laukiama partinio uolumo, o ne kūrybinio pajėgumo, tai visur ir viešpatavo retorika prisidengusi menkystė. Po eziją gamino J. Paleckis ir K. Korsakas, bei prisitaikėliai A. Churginas ir V. Valsiūnienė, komjaunuolių plejada. Prozoje buvo džiaugiamasi A. Gudaičio — Guzevičiaus grafomaninio lygio romanu "Kalvio Ignoto teisybė", J. Dovydaičio (su tėvu profesoriumi Pranu 1941 m. Sibiran išvežto ir tenai spėjusio "persiauklėti") apybraižinėmis apysakomis ir viskuo, ką tik iš ko pavykdavo išpešti. Tuo metu debiutavusiems J. Avyžiui, M. Sluckiui ir kitiems jauniems prozininkams dar reikėjo laiko subręsti didesniems užmojams. Dramos tuštumą dengė saviveiklinės pjesės, skirtos propagandiniams uždaviniais. Svarbiausia, lygiai visus, vyresniusius ir jaunesniusius, "persiauklėjančius" ir iš karto prisitaikiusius, didesnius ar mažesnius talentus, — slopino vadinamosios "asmenybės kulto sąlygos" — totalus literatūros pajungimas propagandai.

Padėtis ėmė pamažu keistis tik antrajame dešimtmetyje. Po Stalino mirties šiek tiek toliau sovietinė "liberalizacija" pasiekė ir Lietuvą. Tai įgalino ir Lietuvos rašytojus šiek tiek laisvėliau atsitiesti, bent ta prasme, kad šalia propagandinės "pyliavos" buvo leista ir su normalia kūryba reikštis. Tiek pat svarbu, kad pradėjo iškilti nauja kar-

Kertinė Parastė

ŠVENTĖS, DATOS IR PARENGIMAI

Jeigu kuriose nors kolonijose lietuviai džiaugiasi, kad per metus suruošiama keletas kokių parengimų, tai didesnėse kolonijose, kaip Chicagoje, jau sunku besurasti datą, kur nesusikirstų keletas parengimų. Pažvelkime tik į "Drauge" spausdinamą susibūrimų kalendorių ir pamatysime, kaip kartais sunku benutverti dieną kokiame nors svarbiame minėjimui ar kokiam iškilnesnei šventei. Mažesnių vakarų ir parengimų yra daugybė. Gi jei pridėtume dar asmenišką šventes ir šiek tiek didesnes apimties vestuves, tai pamatytume, kad daugeliui tiesiog sunku ir beapsispręsti, kur eiti.

Kiek pastebėjome, yra kiekvienoje kolonijoje žmonių, kurie visur lankosi, yra žmonių, kurie lankosi tik į tam tikrus parengimus, yra pensininkų, kurie niekur neina, ir yra tokių, kurie eina visur. Tarp jų dar yra viengungių, vyrų ir moterų, kurie taip pat lankosi į įvairius parengimus. Ir tokių, jeigu ir nėra įsijungę į kokią didesnę veiklą, vis dėlto prasmingai padeda užpildyti sales. Ir ne kartą būna taip, kad parengimų daugybėje nežinia net kur pasukti. Tačiau būna dienų, kada einantieji kaip tik neturi kur eiti, nes tą ar kitą dieną nėra jokių parengimų. Tai turima galvoje didesnes šventes. Be abejo, šitai suprasdami, ne viena grupė pradėjo rengti bendras Kūčias, gi kiti dar net ir vakarus kokią Kalėdų ar Padėkos dieną, nes ne visi turi kur eiti svečiuotis ir kur bendrauti, ir t. t.

Artejančios Vėlinės taipgi yra grynų susikaupimo diena, bet jų metu gana tinka ruošti rimti kultūriniai parengimai ne tik dėl to, kad turėtų šilumą vakarą koks namie nebūnas tautietis kur iš namų išeiti ir išvengti graudžios vienvatės, bet dar ir dėl to, kad tos dienos kultūrinis parengimuose mes galime įspūdingai išskirti ir žmogaus gyvenimo trapumą, ir mirusiųjų didybę. Gi tautinės šventės, kaip Vasario 16-ji jau gali būti ir (Nukelta į 2 psl.)

pimo reikalaujančiomis šventėmis, kaip tik būtų surengiami tie kultūringi parengimai, kurie apsieina be didesnių ir triukšmingesnių linksmybių.

Kai žvelgiame į parengimų kalendorių, tai sunku besurasti vietą, kada kur beįsisprausiti, todėl ne vienas kultūrinis subruzdymas, sukaktuvės, literatūros vakarai, rimti rečitalai ar panašios šventės gali būti nukeltos ir į adventus ar gavėnias. Tam tikra prasme tada tie, kurie neturi kur eiti, galės nueiti geriau į kultūrinis parengimus, negu iš nuobodulio bėgs į ten, kur bus daugiau triukšmo, negu šventinio susikaupimo. Vienas gana geras, veiklus, visur besilankęs lietuvis pareiškė, jog esą nemalonu, bet tačiau tiesa, kad jis Didžiųjų penktadienius, o dažnai ir Kūčias beveik visada praleisdavo karčiamoj, nes nebūdavo kur dėtis, kadangi namie pasijausdavo baidisai vienišas ir negalėdavo to pakeisti.

Mūsų parengimai ir visos parodos susigrūdą į tuos pačius mėn. ir dienas, o juk tikroji kūryba gali būti demonstruojama net ir didžiųjų švenčių metu, nes kūryba yra pati didžioji žmogui duota dovana, tinkanti ir giliausiais susikaupimo momentais.

Artejančios Vėlinės taipgi yra grynų susikaupimo diena, bet jų metu gana tinka ruošti rimti kultūriniai parengimai ne tik dėl to, kad turėtų šilumą vakarą koks namie nebūnas tautietis kur iš namų išeiti ir išvengti graudžios vienvatės, bet dar ir dėl to, kad tos dienos kultūrinis parengimuose mes galime įspūdingai išskirti ir žmogaus gyvenimo trapumą, ir mirusiųjų didybę. Gi tautinės šventės, kaip Vasario 16-ji jau gali būti ir (Nukelta į 2 psl.)

Alfonsas Nyka-Niliūnas (kairėje), egzistencialistiškai filosofinės minties reprezentantas čionykštėje mūsų poezijoje, ir Leonardas Andriejus, lietuviškos dvasios religinių posmų kūrėjas.

Nuotr. V. Maželio

EGZODO LITERATŪROS GRĮŽIMAS TĖVYNĖN

(Atkelta iš 1 psl.)

čius (eilė poemų ir apysaka "Pušis, kuri juokėsi"). Autentiškais talentais poezijoj iškilo J. Degu tytė, A. Maldonis, A. Baltakis, J. Vaičiūnaitė ir kt. Vaikų poezija pasižymėjo K. Kubilinskas, Dramojo neabejojamo kūrybiškumo per laiką parodė K. Saja (šiaip, be jo, tik J. Grušas yra sukūręs didesnio dėmesio vertų dalykų).

Tiesa, ypatingų aukštumų nepasiekta. Nors ir gausu poetinio prieauglio, žemininkų nė vienas nepalankė. Ir A. Landsbergio "Penkių stulpų" ar A. Skėmos lygio dramų dar nesukurta. Prozoje daugiau ar mažiau liekama buitinio realizmo tradicijoje, nors R. Lankauskas ar J. Apu-tis bando prasilaukti. Vis dėlto aplamai dabartinė tėvynės literatūra rodo didelio gyvastingumo, ir kasmet pasirodo naujų viltingų pajėgų. Jei tik nebūs šiuo metu turima bent šiek tiek laisvė (aišku, sovietinėse ribose) vėl išsilydys, galima tikėtis kūrybiškai našios ateities.

Priešingai, laisvajame pasaulyje nebetenka laukti naujo siūb telėjimo, kuris prilygtų pokari-niam žemininkų kartos iškilimui. Natūralaus prieauglio beveik nėra, ir nėra ko jo nė laukti iš ma-žo mūsų skaičiaus. Dėl to ir de-biutuoją daugiau vyresnio amžiaus "pavėlavę talentai", o ne jaunos pajėgos. Noromis nenoromis stovime prieš saulėleidį — egzodinės literatūros išblėsimą. Sunku numatyti, kiek dar jis to-li, bet neabejojama, jis artėja.

Nors, gal būt, skaudu tai kon-statuoti, bet reikia nuolankiai pripažinti, kad tik namuose, tė-vų žemėje, gali laikytis ir tau-tinė, ir kūrybinė gyvybė. Todėl nėra kitos pažadėtosios žemės, kaip ta, kurią palikome ir kurios ilgimės.

Nėra kitos pažadėtosios žemės: palikome tėvynę ne išsižadėdami jos ir nutarę negrįžti, o su galėsčiu ir skausmu, kitos išeities neturėdami. M. Katiliš-kio žodžiais, bet priešinga pras-me, išėjome ne negrįžti, o grįž-ti. Tačiau per laiką jau dauge-liu tėvų žemės palikimas iš tik-ro virto išėjimu negrįžti. Gal ir dar tebegyvųjų laukia tas pats likimas.

Nežinia, ar kada galėsime grįžti tėvynėn. Bet nėra abejonės, kad grįžti tėvynėn visa, ką bušime jai sukūrę. Ir visų pirma tai galioja literatūrinei kūrybai.

Nors beveik visi laisvajame pasaulyje sukurieji veikalai ne-būtų galėję pasirodyti dabarti-nėje Lietuvoje, tačiau jie visi, kurie tik yra pakankamai me-niški vertingi, anksčiau ar vė-liau grįš į tėvynę. Žinoma, jie bus priimami su svetimumo jausmu, su didesniu ar mažes-niu atokumu, vėsiu ir kritiškai. Bus įspėjama, kad priimanieji autoriai neišvengė "gilių prieš-

taravimų", ar net tiesiog stovėjo "priešiškoje pozicijoje", bet drau-gė bus pripažįstama jų kūrybos meninė vertė.

Šiaip ar taip nors šio meto lie-tuvių literatūra teka išsiskyrusi-siomis srovėmis, anksčiau ar vė-liau jos sutekės į vieną daug paprasčiau, negu šiaudien gali-me vaizduotis. Susirikiuos drau-gėn M. Katiliškio "Miškais atei-na ruduo", ir J. Baltušio "Par-duotos vasaros", A. Landsber-gio "Kelonė" ir R. Lankausko ar J. Marcinkevičiaus knygos, A. Barono ir M. Sluckio proza. Iš-sirikiuos J. Jankus, P. Andriu-šis, A. Vaičiūnaitis ir kiti, nesirūpinę nei socialistiniu realizmu, nei kuriuo kitu -izmu, šalia tų dabartinių Lietuvos rašytojų, kuriuos laikas bus išskyręs kaip autentiškus rašytojus.

Iš atokiau savaime susidarys perspektyva objektyviau įvertin-ti ir tuos veikalus, kurie buvo labiau visuomeniškai angažuoti ir dėl to tiesioginiai priešiški. Dėl to, vienu pavyzdžiu kalbant, mūsų literatūroje ateities skai-

domėtis, kiek kas iš tikro ji ti-ki ir kas ji tik vaidina. Tesvar-bu viena: kiek kas pajėgia pasi-reikšti išliekamą vertę kūry-ba, tiek ir į mūsų literatūros is-toriją neišbraukiamai įsirašo. Savaime "išsibrauks" tik tie, ku-rie iš tikrųjų ir nebuvo jėga įsi-rašę savo kūrybiniais laimėjimais, o tik buvo bandomi įra-šyti dėl propagandinių nuopel-nų.

Bet ar tokio pat objektyvaus nusistatymo laikosi ir laikysis komunistai? Jais vienais sovieti-nis okupantas remia savo reži-mą ir juos vienus pakencia. Ko-munistų rankose ir mūsų san-tykiai su tėvyne.

Tiesa, objektyvumas, kaip da-lykinis bešališkumas, komunis-tams yra svetimas. Totalistinis komunizmo pobūdis diktuoja to-ki objektyvumo samprotį, kuris faktiškai lygus jo paneigimui. Kaip pati žodyninė apibrėžtis by-loja, "marksistinis-leninistinis objektyvumo" supratimas įjun-gia partiškumą, veiksmingumą, aktyvią pažiūrą į tikrovę, sie-

Vincas Ramonas, vieno iš geriausių mūsų romanų "Kryžių" autorius. Nuotrauka "Draugo".

laikysena. Tie, kurie nėra "pilie-tiškai" nusistatę, arba teroru "perauklėjami", arba nutildomi. Gi tie, kurių negalima pasiekti "perauklėjimui" ar nutildymui, ignoruojami, lyg jų nė nebūtų. Su nutildytaisiais byla yra baig-ta. Bet tie, kuriuos teko igno-ruoti, vis tiek lieka klausimu, nes vis tiek lieka jų kūryba. Čia pagaliau komunizmo dialektika randa objektyvią išeitį: ignoruo-ti komunizmui svetimus auto-rius, kol jie gyvi, bet atrasti (ar, lyg užmiršus, atsiminti), kai mirtis juos iš kovos dabarties perkelia praeitį, kurios nė "re-voliuciniu būdu" nebegalima jau "perivarkyti".

Jei ilgiau bus lemta Lietuvai likti sovietinėje okupacijoje, tokiu keliu teks laisvojo pasaulio lie-tuvių kūrybai grįžti tėvynėn. Ta pati komunistinės sistemos logi-ka galioja visiems bolševikinio imperializmo pavergtiems kraš-tams.

Laisvajam pasaulin pasitraukę rašytojai visą laiką Lietuvoje buvo ignoruojami, lyg jų nė ne-būtų buvę, nors, aišku, jų egzo-dinė palikta tuštuma buvo jau-čiama. Tik pastaraisiais metais ir Lietuvoje pradėdama atsimin-ti laisvojo pasaulio lietuvių ra-šytojus, tačiau ne atsisakant ankstesnio ignoravimo, o savotiš-kai jį pabrėžiant.

Būdingai tai dokumentuoja prieš porą metų pasirodžiusi

Henrikas Nagys, vienas iš poaistinės - pobrazdžioninės mūsų poezijos krypties pradininkų.

Nuotr. V. Maželio

tytojų draugėn rikiuos ir to-kie romanai, kaip V. Ramono antikomunistiniai "Kryžiai" ir J. Avyžiaus komunistinis "Kai-mas kryžkelėje". Pajėgos (bent pakankamai) meniškai perkurti dabartinio Lietuvos kaimo tikro-vę, Avyžiaus romanais jau susi-laukė dėmesio ir čia, kur esa-me prieš bolševikinę vergiją. Ne bus klausimo J. Avyžių "brauk-ti" iš mūsų literatūros nė tada, kai Lietuva atgaus laisvę. Bet lygiai mūsų literatūroje liks V. Ramonas, nors ir kiek ilgai jis būtų sovietinio okupanto "brau-kiamas" iš mūsų rašytojų. Ir mąstančiam komunistui V. Ra-mono "Kryžiai" turi daug ką pa-sakyti apie 1939-40 metus, — daugiau, negu beverčiai sovieti-nės propagandos gaminiai.

Šiandien tokia ateities perspektyva gali ne vieną papiktinti, kam literatūrinis žvilgis yra sve-timas. Tačiau tai tik paprasta tiesa, kad iš literatūros neiš-braukiamas, kas turi savitą ver-tę. Vaizdžiai šią tiesą savo me-tu formulavo J. Keluocius redaguota "Naujoji Romuva": "Ar Stalinas vieną ar kitą kaip elg-sis, ar marksizmas vienokiu ar ki-tokiu teroru versis, vis tiek M. Gorkis ir R. Rollandas pasiliks dideli rašytojai, nors jie save ir laikė ištikimiausiais komunistais" (Naujoji Romuva, 1938, psl. 350). Šie žodžiai galioja ir mūsų rašytojams komunistams: kurie tikrai yra verti išlikti sa-vo sukurtaisiais veikalais, tie ir išliks mūsų literatūroje, nepai-sant jų pažiūrų. Niekam nebuvo paslaptis S. Nėries ar P. Cvirkos komunistiniai įsitikinimai, bet jų kūrybą ir vertinome, ir pre-mijavome, nors jų komunistinį samokslininkavimą ir nuikėme smerktinu. Sovietinėj priešpau-doj komunizmas yra taip visiem privalomas, kad nebetenka nė

Birutė Pukelevičiūtė, parašiusi vieno iš labiausiai skaitomų mūsų romanų — "Aštuonis lapus". Nuotrauka "Draugo".

taigi, nei P. Andriušis, nei A. Baronas, nei K. Bradūnas, nei Ant. Gustaitis, nei kitų. Pabrėž-tai totalus ignoravimas — tokia šios lietuviškosios sovietinės en-ciklopedijos I tomo (A-J raidės) pozicija laisvajam pasaulin nusi-traukusiųjų rašytojų atžvilgiu. Ar to paties nusistatymo bus lai-komasi ir kituose tomuose, pa-aiškės, kai jie pasirodys.

Tuo tarpu (jau korektūrose) nei H. Nagio, nei A. Nykos — Ni tenka tik pridurti, kad to paties principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

ligi 1940 m. (ir trumpose bio-grafijose tik tie rinkiniai sumi-nimi). Taigi, kaip enciklopedijoje, taip ir šioj antologijoje tęsiamas tas pats laisvojo pasaulio lietu-vių literatūros totalus ignoravi-mas. Kaipgi kitaip galima tai pa-vadinti, kai šioj viso pločio (nuo M. Mažvydo ligi 1943 m. gim-u-sio S. Gedos) lietuvių poezijos antologijoje nėra nei K. Bradūno, nei H. Nagio, nei A. Nykos — Ni

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

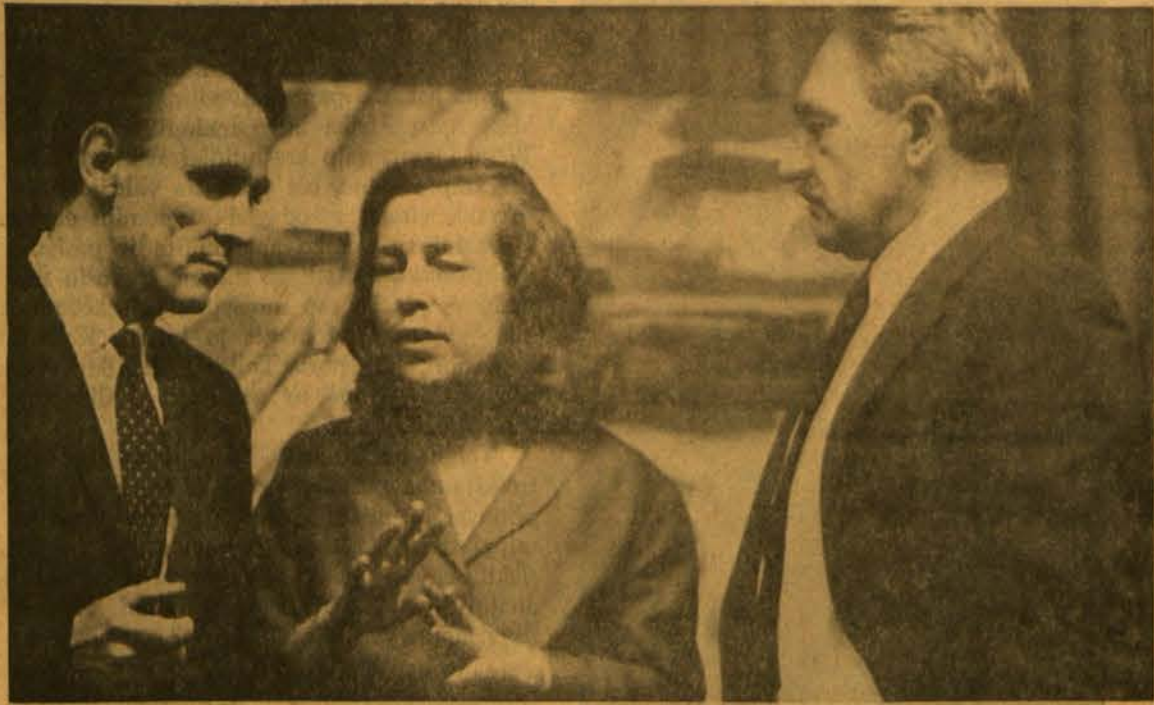
liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

liūno, nei Vl. Slaito, nei J. Me-principo laikosi ir visai neseniai, pereitų (1967) metų pačioj pa-baigoj pasirodžiusi dvitomė an-tologija "Lietuvių poezija". Iš laisvajam pasaulin pasitraukusiųjų poetų jėga įtraukti tik tie, ku-rių poezijos rinkiniai pasirodė

Pokalis su kaimynais: latvių poetas Gunars Salins (kairėje), Lūnē Sutama ir Marius Katiliškis.
Nuotr. V. Maželio

EGZODO LITERATŪROS GRĮŽIMAS TĖVYNĖN

(Atkelta iš 2 psl.)

ir anksčiau minėtos "objektyvios išieities" pirmieji ženkla. "Poezijos pavasario" antroji knyga (1966) pagaliau prisiminė prieš daugiau kaip dvidešimt metų fronto sukury žuvusį V. Mačernį, o to paties almanacho trečioji knyga (1967) paminėjo ir neseniai JAV eismo katastrofoje žuvusį A. Mackų. O senas emigrantas J. Tysliava susilaukė net savo pomirtinės rinktinės Lietuvoje išleidimo. Ją recenzuodamas, pats A. Venclova pažadėjo tėvynėn grįžimą ir kitiems: "Juozas Tysliava grįžo... Grįžta ir kiti — Jurgis Baltrušaitis, Jurgis Savickis. Be abejo, ateis laikas ir Vydūnui, ir Faustui Kiršai, ir Kleopui Jurgelioniui, ir Ignui Seiniui..." (Literatūra ir Menas, 1967 Nr. 10). Taigi, cituodamas daugtaškis leidžia ir kitiems tikėtis tėvynėn grįžimo, kai jau ir jie bus taip pat mirties panerti praeities, kaip išvardintieji. Kaip ten pat A. Venclova priduria, "Tai, kas geriausia jų (anksčiau išvardintųjų) rašytojų — J.G.) padaryta kūrybinėje srityje, priklauso lietuvių

Antanas Skėma, romanistas ir dramaturgas, ginčius kelias naujoviniškas laisvojo pasaulio lietuvių literatūroje.
Nuotr. V. Maželio

literatūrai ir kultūrai". Kaupti savo recenziją A. Venclova šio ir praeities laimėjimus, juos įsivartinti ir panaudoti "naujosios kultūros kūrybai" moką ir Lenito, kas geriausia sukurta praeities kultūroje, tikrieji paveldai.

dėtojai".

Nors laisvojo pasaulio lietuviams rašytojams tėvynėn grįžimas pažadėtas tik per praeities (a seit, mirties) vartus, tačiau pastaraisiais pora metų drauge su mirusiais pradedami atsiminti ir gyvieji, lyg jau iš anksto juos mirties praeities pasmerktant. Kultūros žurnaluose pradėta teikti informaciją apie laisvojo pasaulio lietuvių ir jų kūrybinius laimėjimus, o Kultūrinų ryšių su užsienio lietuviais komitetas pernai (1967) išleido savo vicepirmininko V. Kazakevičiaus redaguotą gamtos poezijos bei poetinės prozos antologiją "Grazi tu, mano brangi tėvyne", kurioj draugėn su senaisiais bei dabartiniais Lietuvos rašytojais chronologiškai įrikiuojami ir "išieivijos atstovai" (nuo M. Vaitkaus per Aistą su Brazdžioniu ir žemininkus ligi L. Sutomos ir A. Mackaus).

Pasikeitusios laikysenos pagrindimas taip pat formuluojamas, kaip dėl mirusiųjų. Kaip Br. Raguotis "Pergalė" (1967 Nr. 8, psl. 144) formulavo, užsienio lietuvių kūrybos skelbimas ir vertinimas rodo socialistinį humaniškumą — "sugebėjimą gerbti tai, kas vertinga sukurta lietuvių emigracijoje... Tai socialistinės santvarkos humaniško akto, skirtas išsaugoti lietuvių nacionalinei kūrybai ir apskritai kultūrai palikimą, sukurta ir už Lietuvos ribų".

Kreipia dėmesį cituojame B. Raguotio tekste tai, kad vietoj įprastinio "socialistinio realizmo" iškyla "socialistinis humaniškumas". Nėra tai tik atsitiktinis vieno termino kitu pakeitimas, nes sovietuose ir terminai ne atsitiktinai keičiami. Ir kitur visur "realizmą" pradeda skelbti "humanizmas".

Anksčiau toks "praeities palikimo" priėmimas vyko realizmo vardan. Maždaug taip buvo stereotipiškai dėstoma: nors atitinkamo rašytojo kūryboj tai ir tai yra nepriimtina "tarybiniam žmogui", tačiau vis dėlto bent iš dalies ar bent kai kuriuose kūriniuose ir tas rašytojas laikėsi realizmo ir tuo būdu pasidarė vertas dėmesio.

Dabar tokiu "praeities palikimo" pagrindu vis dažniau akcentuojamas humanizmas. Tai ir aiškesnė, ir platesnė savoka. Nereikia liesti ne dabartinių mūsų rašytojų, o užtenka pasklaidyti vadinamąją akademinę "Lietuvių literatūros istoriją", kad

(Nukelta į 5 psl.)

Vladas Šlaitas

KOMPLIMENTAS

Glusos ant kranto,
ta komplimentas vandeniui.
Ta' grakštusis teptuko smūgis vaizdui papildyt.
G' be glusnio visam paveikslui būtų nelinksma
(tartum širdžiai, kuri paguodos nesusiranda).

MELSKIS UŽ MUS NUSIDĖJELIUS

Kadangi nėra vilties per amžius būti jaunam,
u'tai vis didmiesčiai skuba sudegti.
Su trumpa s' sionukais,
kur e pory' k' na tai, ko nereikėtų paryškint,
kurie pabrėžia tai, ko nereikėtų pabrėžti.
Ta' p' skuba žmonių skruzdėlynai greičiau sudegti.
O,
Dangaus Karalienė!
Melsk už mus nusidėjėlius mūsų nelaimė.

BE PARTITŪROS

O, Zemaikiečio sodžialka!
Su varlių orkestrantais,
kurie grodavo taip,
kad drebėdavo visas bažnytkaimis.
Kurie grodavo be dirigento ir partitūros,
nusileidus pakalnėn vasaros vakaro saulei.

AUKSO RATAS

Nėr ko stebėtis,
kad egiptiečių poetui tu buvai dievas.
O, saule!
Ypač kai rytą liepanodamas dega ir dega
tavo didžiai elegantiškas aukso ratas.
Taipgi nėr ko stebėtis, kad tu Donelaičio Metuose
Ant, saulele, vėl atkoptama būdini svietė.

MALONĖS INDAI

Mano kiekvienas išgirstas ir išklausytas prašymas,
man yra Tavo buvimo įrodymas.
Tai,
kad buvau girtuoklis ir palaidūnas
ir kad daugiau nebėsi nei girtuoklis, nei
palaidūnas,
man yra Tavo buvimo įrodymas.
Tai,
kad savo metu
išgulejau dešimt dienų numiręs Vilties ligoninėj
(su įakliustu smilktutu ir šūžusia ranka)
ir prisikeliau iš mirties,
man yra Tavo buvimo įrodymas.
Taipgi už daugelį malonių esu dėkingas Dangaus
Karalienėi.
Tai yra faktas.
Lygia kaip yra faktas,
kad esu gyvas ir sveikas ir džiaugiuosi gyvenimu.
Vėliau, ačiū už Tavo malonės indus,
Duo! kad daugiau neišliktų manęs Tavo kartis
rūstybės indai.

PRELIUDAS

Keturiasdeimt aštuonuose savo gyvenimo metuose
aš randu savo širdį didelę, melišką jėgą
nuosirdumo ir poezijos jėgą,
nes kūdikystėje
Tu įdėjai į mano širdį žiukę ne baimės dvasią,
bet dvasią jėgos,
melės
ir blaivumo
(tarp kitko,
tai tavo,
ne mano,
brangusis Povilai.

Vladas Šlaitas, vienaširdiškai
graudžios ir religinės tradicijos
tesėjas modernioje mūsų lyrikoje.

žodžiai).
Tai kas, kad buvau palaidūnas.
Viskas,
kas buvo,
praėjo,
ir apie tai daugiau nereikia kalbėti.
Ir užtai iš visos širdies dėkoju Tau, išganytojaui.
Gyventi
yra didelė laimė.
Koks jis bebūtų gyvenimas,
tačiau gyvenimas
yra vertas gyvenimo,
nes gyvenimas yra didelė laimė.
Ypač kad šitas gyvenimas
tėra tikrai preludą į tikrą gyvenimą,
kuris šviečia kaip mano kaulai pro mano odą.
O, mano meile!
O, mano džiaugsmo ir mano paguoda!
O, šio pasaulio lengvi ir gracingi tiltai,
kurie nešat mane viršum viso pasaulio upių!

SUDIEVU

Raganosių,
hipopotamų
ir krokodilų veislei sakau sudievu.
Lūtu,
tigrų
ir visų plėšrių kačių veislei sakau sudievu.
Taipgi jums,
visiems Afrikos paukščiams,
bei jums,
beždžionėms,
sakau sudievu.
Ašai,
pasėnes dramblys,
kursai teškau nuošalios vietos kaulams pakloti,
paskutinį kartą sakau sudievu
tam didžiam ir žiauriam ugnies kamuoliui,
kurį žmonės vadina saule.
Taipgi, sudievu,
neš daugiau savo kojų stulpais nebedrebinsiu
žemės
ir pro nosį vandens ir dumblo daugiau nebeprukšiu.
Gi prieš grūdamas,
tiksliai tiek galiu pasakyti,
kad gyvenimas mielas
ir kad gerai man buvo kaip kalnai tarp medžių
vaikšiot.

IŠILGAI AFRIKOS

Kazys Almenas

(Tęsinys iš rugp. 10 d. šeštadienio)

16. KELIU PER TANZANIJĄ. IR KUR KELIAUJA TANZANJĄ?

Amšha — Dodoma — Mbeya,
1968.VI.16 — VI.30.

Nutrūko šie užrašai, jei kas dar pamena, netrukus po to, kai mudu su "Mažiuku" perkirtome ekvatorių ir nusidangenova iki Mašai krašto ir Kilimandžaro kalno papėdės. Nutrūko užrašai ne mano valia. Nuvažiavo mudu po to dar apie 3000 km iki baltųjų valdomos Rodezijos. Ir būtent ten, keturius penktadalius Afrikos pervažiavęs, neva civilizuota, baltųjų valdomą Rodeziją pasiekę, patyriau savo pirmą rimtą nelaimę. Trumpai tariant, paranojiškosios Rodezijos policijos buvau įmestas į kalėjimą ir išlaikytas ten daugiau tris savaites trijų žingsnių ilgio ir nepilnų dviejų žingsnių pločio vienutėje, kuri turėjo tiksliai geležinę lovą, skylę grindyse privatiems reikalingiems ir storais virvais apkalta langeli. Neturėjau teisės niekam skambinti, niekam rašyti, nei telegramos siųsti. Dvi mano jau parašytos "Draugui" atkarpos apie Tanzaniją (su fotografijomis) buvo pražudytos.

Pagalčiau, sugrįžus į Chicagą, visa tai sunkiai sekėsi išaiškinti net draugams. Patį fak-

tą jie priėmė kaip faktą. Bet atkakliai jie klausė mane: "Už ką?"
— Už nieką.
— Na jau. Kaip tai už nieką? Už ką nors turėjo būti, už ką?

Pabandyti paaiškinti. Patį melancholišką įvykį detaliau aprašysiu, kai prieisime prie jo chronologine tvarka, bet jį tą svarbų, mane inkriminuojantį klausimą "už ką?", noriu ataktyti tuoj pat. Kad būtų lengviau suprasti, atsakysiu pavyzdžiu, paimtu ne iš tamsiosios Afrikos, bet iš Chicagos.

Atvykau Chicago tuoj po to, kai miesto policija guminių bananų pagalba atstatė tvarką šiame demokratiškame Amerikos mieste. Suprantama, atvykus po ilgo nebuvimo, įdomu sužinoti, kas kam namuose galvas skaldo. Ir už ką skaldo?

Kalbėjau si tą temą su vienu iš savo draugų, kuris, bent prieš man anapus Atlanto išvykstant, save laikė liberaliu žmogum. Gal tokiu save ir dabar laiko. Žodžių sąvokos, pagaliau, yra gi sąlyginės.

Tarp mūsų ant žemo staliuko gulėjo atverstas tos savaitės "Newsweek" žurnalas, atverstas kaip tik ten, kur puslapio nuotraukos rodė penkis (taip! — penkis) to žurnalo fotografus ir žurnalistus, aprašiotom galvom ir labai liūdnamis žvilgsniais. Žvilgsnių liūdnumas pateisinamas. Mat, šiaip žurnalistams, siunčiamiems į pavojingus rajonus — pavyzdžiui į Vietnamą arba Afriką — mokamas ir didesnis atlyginimas. Šie gi buvo pasiūti į saugų, beveik Amerikos viduryje esantį miestą ir ten buvo apskaldyti ne kokių nors hotentotų ar vietkongų, bet narsių burmistro Daley taikos gynėjų. Taigi — gūzai be jokios kompensacijos.

Gal naivus aš, bet buvau pasipiktinęs.
— Kaip tai? — sakiau su nustebimo intencija balse. — Kaip gali policija, kurios pareiga yra mūsų civilines teises ginti, šitaip beatodairiškai žurnalistus daužyti?

Vos tik man šiuos klausimus baigus, te-

ko, iš tiesų, dar labiau ir visai rimtai nustebti.

— Taip jiems reikėjo! (sic! pažodžiui) — ramiai atsakė mano liberalusis draugas.

Aš tik žiobtelėjau, nes maniau, jog tas mano draugelis juokauja. Prieš trejus metus gi ji pažinojau neblogai.

— Ko anie lindo, kur jiems nereikia? — anei truputi neuokaudamas tęsė draugas.

— Lindo ir gavo. Dabar žinos.

— Kaip lindo? Kur lindo?

— Tarp hipių, jipių, visokių barzdėtų taikos demonstrantų. Lindo ir gavo per galvą. Tvarka turi būti.

— Palauk, palauk, — tikrai nesusigaudydami murmėjau aš, — gi jie žurnalistai. Jie atvyko čia, Chicagą, į konvenciją. Kur lindo?

— Na į gatvę! Maišėsi gatvėje su tais barzdylom, su komunistų sukurstytais jipiais, su visokiais plaukuotais elementais, kurie plūdosi, keikėsi, policiją puolė...

— Ar ir žurnalistai puolė policiją?

— Jiems gi ant kaktos neužrašyta, kas jie tokie! — jau kiek suirzęs mano bukumu, atsakė draugas. — Tu nežinai čionykščių sąlygų dabar. Kai maišėsi kur nereikia, tai

ir gavo. Taip jiems ir reikial..

Stop!

Ta kartą pokalbį tęsėme. Ir, prisipažįstu, iškarščiauju nemažai. Esu, iš tiesų, gal naivus. Čia tų savo naivokų argumentų apie žmogaus asmenines teises nekartosiu. Ne polemikai naudoju šį atkurtą pokalbį, bet tik iliustracijai. Iliustracijai — kodėl Rodezijoje buvau įmestas į kalėjimą. Būtent — pasimaišiau, kur nereikia: gatvėje. Atrodžiau lyg "kažkoks elementas" (Nešiojau barzdą). Punkt!

Chicagoje tokiems tvojama per galvą, Rodezijoje tokie įmetami į kalėjimą.

Palyginimą pateikiu be jokio humoro. Ne visiems ir ne visada Chicagoje tvojama per galvą. Ne visi taipgi įmetami į kalėjimą Rodezijoje. Ir vienoje ir kitoje padėty, kam klius kam neklus, sprendimas yra paliktas policijos rankose. Chicagoje (tarpe kitų) klievo reporteriams. Rodezijoje (tarpe kitų) klievo man.

Detalės bus vėliau, o šiuo tarpu atgalios į Tanzaniją.

Milžiniška visgi ta Afrika. Sunkiai tesu-

vokiame kiek ji didelė, nes paprastai esame

Kukli ir Afrikai būdinga katalikų bažnytelė Tanzanijoje.

(Nukelta į 4 psl.)

ISILGAI AFRIKOS

(Atkelta iš 3 pusl.)

gus čia būtų atvykęs tik užvakar. Yra kaime-
liu, pasitaiko miestukų, bet visi jie turi lyg
laikiną pobūdį. Primena jie man Amerikos
vakarų miestelius. Viena vienintelė, esantiems
reikalams kur kas per plati gatvė, abipus gat-
vės eilė seniai dažu, mediniai frontonai
krautuvų, gatvės gale benzino stotis, polici-
jos būstinė ir keldoris, rodantis apvalų kilo-
metrų skaičių iki kito miestelio. Štai ir vis-
kas. Atrodo, papūstų koks stipresnis viesulas,
nušluotų viską, ir vėl liktų savana, lyg žmo-
gaus pėdos dar niekad nepaliesia. Išpūdis čia
visur naujo, žmogaus vos paliesto krašto.

Bet įspūdziai, kaip gerai žino kosmetikos
industrija, gali vis dėlto būti labai apgau-
lingi. Štai ir ši Tanzanija. Jei dabarties koks
antropologas rašo visuotinę "homo sapiens"
istoriją, tai pirmasis puslapis (ir visa eilė ki-
tų) prasideda kaip tik būtent čia. Ne vos
pražįstanti, žmogaus dar neliesta mergelė yra
ši Tanzanija, bet senų seniausia išbarš-
dantė mūsų visu pro-probobotė. Jų šit-
taip yra, buvo patiria visai neseniai. 1964-
tais metais profesorius Leakey 120 km į piet-
vakarius nuo Amshos miesto esančiame Ol-
duvai tarpukalnėje, pačiame žemiausiame
(ir užtai seniausiame) tarpukalnio sluosny-
je surado kaukolę. Prof. Leakey tvirtina ir
daugumas antropologų sutinka, jog ši neabe-
jotinai prie "homo sapiens" priskirtina kau-
kolė yra 1,700,000 metų senumo! Visu apva-
liu milijonų metų senesnė už iki to laiko se-
niausia laikoma Javoje iškastą mūsų pro-
prosenelio pitekanthropo kaukolę.

Kur, lyginant su tuo faktu, atsiduria tik
kelis tūkstančius metų teskaičiuojančios Nilo
slėnio piramidės?

Tokios žilos senovės sužavėtas, pasiryžau
ir aš Tanzanijoje senienų pasižiūrėti. Minė-
tąją kaukolę prof. Leakey saugoja, be abejo,
už devynių užraktų. Tačiau, nors ir beveik
dviejų milijono metų senumo, kiek čia la-
bai inspiruojanti gali būti kaukolė? Štai, vaiz-
dinis menas — jau visai kitas reikalas. Lai-
mei, mano susidomėjimą atjauniantys pro-
proseneliai ir to meno Tanzanijos uolose pa-
liko. Ne tiek garsūs Tanzanijos olų piešiniai
kaip piešiniai Prancūzijoje arba Saharoje,
bet, maniau, paveikslas vis bus paveikslas.
Deja, ne prie kelio jie, bet kiek toliau. Prie
Babati miestuko pasukau iš kelio į vakarus,
kur 12 km. nuotolyje aiškiai nuo kelio ma-
tomojė kalnų grupė ir turėjo būti tu uolų
piešinių.

Iš kelio pasukau 9-tą (rytą); tas nelem-
tas uolas pasiekiau 5-tą (vakare). Sumksnio
12-kos km ruožo savo gyvenime neregėjau
ir nuoširdžiai tikiuosi, kad neregėsiu. Jis bu-
vo kimsynas, gyvatynas, upeliai — liūnais
išvagotas, dygiakrūmiai užtvėrtas. Didžiu-
mą kelio "Mažiuką" teko nešėti. Ko gi
žmogus meno dėlei neprikent!

Na ir ką gi? Pasitvirtino tai, ką Čiurlio-
nio meno galerijos parodų lankytojai taipgi
puikiai žino. Būtent, jog dailininkų esama la-
bai įvairaus talento. Taip yra šiom dienom,
pasirodo, jog taip buvo ir mūsų pro-prose-
nelių laikais. Yra buvę tikrai dailėse talen-
tingu pro-proseneliu. Štai liudija ir jų palikti pie-
šiniai, sakysim, Prancūzijos olose. Bet yra bu-
vę ir tokių, kurie piešėjo talento piešiniui
nei per nago juodumą neturėjo. Pastarieji,
deja, ir piešė mano per vargą ir kančias pa-
siekus uolų piešinių. Šis meninis palikimas
susideda tik iš įvairių klekų, kreivų ketur-
kampių, šleivų saulių ir daugybės paprastai
pirštais prispaudintų taškų. Buvau tuos še-
devers nufotografavęs, bet fotografijas Rode-
zijos policija paėmė. Nė toks, šiuo atveju,
didelis ir nuostolis. Jei turite namuose kokią
ketverių metų atžalą, tai įbrukit jam į ran-
kutes kredo gabalą, ir penkiolikos minučių
bėgyje jūsų sienos atrodyt panašiai kaip pro-
prosenelių išdabintos uolos Tanzanijoje.

Tai tiek apie stulbinančiai seną, nors gal
ir perdaug nedidindą Tanzanijos praeitį. Da-
bartinė Tanzanijos valstybė ne tik aplamai
praeities, bet tuo labiau dar vis atakliai gy-
vuojančios gentinės praeities norėtų kuo grei-
čiausiai nusikratyti. Iš praeities čia stiprybės
nesemiam. Tanzanija su nemažiau perdėtu
impulsyvumu kaip Kenija, yra pasižovusi bū-
ti moderni dabarties ir ateities valstybė.

Pasivyti, industrializuotis, modernizuotis,
mokintis — tai yra nuolatinis valdžios ir į
aktyvų valstybės gyvenimą įsijungusių žmo-
nių obsesijos. Praktikoje visas šias obsesijas
galima suburti į vieną žodį — "imituoti".
Mums šitas žodis gal kažkuo ir nemaloniai
skamba, bet iš tiesų, tokiam kraštui kaip
Tanzanija kitos išeities nėra. Nėra laiko,
nėra lėšų, nėra atitinkamų žmonių, kad ga-
lima būtų kurti "savas" vertybes. Šimtme-
čių sukurtas ir kolonijinės valdžios mažai kuo
pakeistas atsilikimas dabar turi būti nuga-
lėtas per vieną (ir tai būtent per šią) genera-
ciją. Ne tik kad "savos" technologijos čia
nesukursi, bet nėra laiko nei savai teisei, nei
savoms valdymo formoms bandyti. Nėra ka-
da puoselėti, pagaliau, nei savos kultūros, nei
papročių. Gentinės praeities kultūra, nors
esmėje neblogesnė už tą, kurią skubama imi-

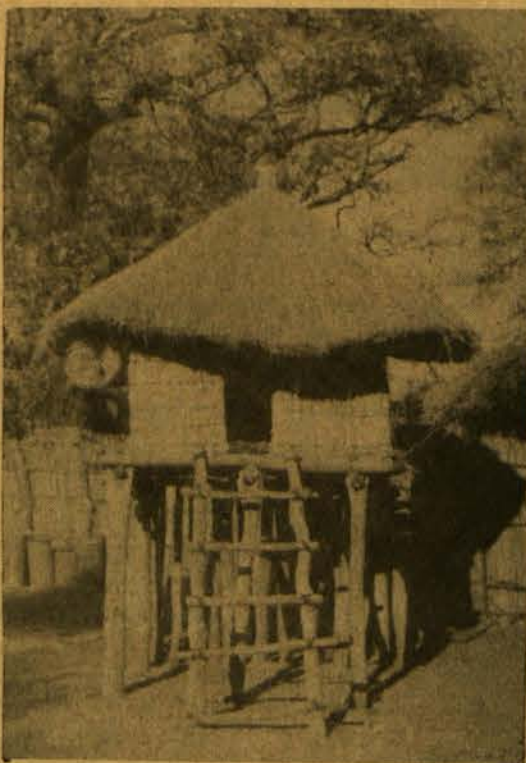
tuoti, šių dienų techniskam, urbanizuotam
gyvenimo stiliui nepritaikoma. Reikia viską
perkurti iš naujo. Trumpai tariant — reikia
imituoti.

Deja, ir tai nėra taip paprasta, kaip ga-
li iš šalies atrodyti. Ką imituoti? Ameriką?
Gal Europą? Kiniją? Ar Indiją? Maskvą? Ar
Washingtoną?

Asmeniškai aš su savo pasiūlymu nesku-
bečiau. Ir užtat nesistebiu, jog Tanzanijai
visa tai irgi nemaža painiava. Kol kas susida-
ro vaizdas, jog Tanzanijoje bandoma važiuoti
visais būgiais. Kapitalizmas, socializmas, mas-
kinė ar kinietiškojo komunizmo versija —
viską Tanzanijoje rasi. Sutikau čia "Taikos
korpuso" narius iš Amerikos, matematikos
mokytojų iš Ulbrichto Rytų Vokietijos, komi-
vojažierių iš Prahos, geležinkelio inžinie-
rių iš Raudonosios Kinijos, agronomų iš Da-
nijos. Randi tikrai karinio žurnalistų šioje
per jėga, varomoje pažangos maišatyje. Štai
keletas pavyzdžių:

1. Ar žmonas galima siųsti kaip ekono-
minę pagalbą?

Vieną naktį teko praleisti Wagogo gen-
ties ūkininko trobelėje. Pažangus tai buvo
ūkininkas, nes suprato angliškai, mokėjo ska-
ityti, o vienas iš jo trijų namukų buvo net
skarda dengtas. Šiaip jis gyveno dar grynai
tradiciniais. Abiejose apvaliose bakūžėse gyve-
no jo dvi žmonos. Jis pats užėmė, nors ir
mažesnę, bet skarda dengtą, centrinę bakū-
žę. Tenai buvau ir aš pakviestas. Vakarp
vyresnioji jo žmona atnešė mums valgyti.
Karštą kukurūzų košę ir pipirais užtaisytą
vištienos buljoną. Valgėme kabindami košę
pirštais ir pavilgydami ją buljone. Turėjau
su savimi neseną Dar-Es-Salaam laikraštį, tai
po vakarienės jį kartu skaitėme. Straipsnis bu-

Svirnelis kaimelyje netoli Zambijos

vo apie Kiniją, jos žmonių skaičių ir Kinijos
Tanzanijai teikiamą ekonominę paramą, kas
ir nukreipė tolimesnio mūsų pokalbio temą
į žmonas.

Vertėtų čia paminėti, jog gentinėje žem-
dirbių visuomenėje žmona nėra našta, bet re-
alus ekonominis turtas. Ji dirba didžiumą
lauko darbų, ji siuva drabužius, renka kūrą,
neša vandenį. Juo daugiau žmonių turi, tuo
patogiau gali gyventi.

Mano šeiminkui imponavo Kinijos gy-
ventojų milijonai.

— Štai galėtų jie mums moterų atsiųsti.
Tai būtų tikra ekonominė pagalba, — tarė
jis, kai baigėme skaityti. Pasirodo, jis visai
nejuokavo.

— Dabar žmonos brangsta, — aiškino jis
toliau. — Ir tos pačios nebe tokios. Vienos
nori ir miestą važiuoti, kitos fabrike dirbti.
Et! Nebe tie laikai. Kinijoje tu moterų tiek
daug. Galėtų jie mums koki milijoną atsiųsti...

2. Ar vyskupo vynuogės ir valdžios raga-

rimas gali sukurti naują industriją?
Tanzanijos viduryje, aplink Dodomos
miestą stengiamasi įvesti vynuogių auginimą
ir vyno darymo industriją. Bus tai mišinys
(jei pavyks) privačios iniciatyvos, valstybi-
nio socializmo ir smulkio ūkininkų. Privati
iniciatyva priklauso katalikų vyskupui (ita-
lui), kuris turi savo rezidenciją Dodomoje,
ir, kaip geram italui prittinka, vyskupiškame
sode užvežė vynuogių. Pasirodo, vynuogės
puikiai čia dera. O kadangi beveik nieko ki-
to aplink Dodomą neauga, tai valdžia tuo
labai susidomėjo. Statomos čia dabar didelės
vyno gamyklų, veisiami jaunelynai, telieka
tik įtikinti aplinkinius ūkininkus, jog vynuogės
auginti apsimoka, ir pasilies vyno upės.
Bent taip man aiškino labai entuziastingai
nusiėkęs ūkio ministerijos agentas. Sutikau
jį turguje, kai jis ant dėžės pasilipęs ir aiš-
kino žmonėms, kad reikia auginti vynuogės.
Jo entuziasmas buvo didis, bet, kiek pastebė-
jau, mažai kas jo klausėsi. Baigęs kalbėti, jis
pasigavo mane, girdi, kviečiame prancūzų vy-
no rūšiams prižiūrėti, italų — vynuogių dai-
gams atrinkti, čia žemė kaip Burgundijoje,
tik saulės kur kas daugiau, išgirs dar pasau-
lis apie Dodomos vyną! Malonu buvo matyti
tokį entuziasmą. Aprodė jis man jaunuo-
lyną, statomus vyno rūsius. Žinoma, pasiūlė

ir vyno. Neblogas tas vynas, bet kada Do-
doma taps Burgundijos konkurentu, tai jau
kitas klausimas.

3. Kaip prittinka linksminis mokslus iš-
ėjusiam ir kaklaraištį nešiojančiam tanza-
niečiui?

I tą klausimą irgi nesirytų atsakyti. Ga-
liu tikrai pacituoti pavyzdį rodantį, kaip da-
bar šitai bandoma daryti. Taip jau atsitiko,
jog paskutinįją dieną Tanzanijoje, Mbejos
mieste, per pažįstamą "Taikos korpuso" narį
buvau pakviestas į vietinės inteligentijos ba-
liuką. Atrodė jis taip:

Didelis, aiškiai pasiturinčio žmogaus kam-
barys. Kilimas ant grindų. Baras kairėje pu-
sėje. Gėrimai pasirinktinai. Priekyje prie sie-
nos pristumtas stalas su užkandžiais. Mišrai-
nė, įvairūs sumuštinukai, ant pagaliukų pa-
smeigtos dešrelės.

Susirinkę apie dvidešimt žmonių. Visi ele-
gantiškai apsirengę. Kostiumai santūriai
tamsūs, batai blizga. Ponų suknės bė prie-
kaišto, šukuosena ir aukšta ir banguota. Da-
lis jų sėdi foteliuose, dalis stoviniuoja. Skamb-
teli stiklinės ledas, šnara negarsiai vedami
pokalbiai, stereofoninis aparatas puikiai per-
duoda Frank Sinatros dainuojamą fokstrota.

Prieina šeiminkas. Ir marškiniai ir jo
šypsena beveik akinančio baltumo.

— Taip malonu, kad galėjote atvykti...
— Ačiu. Malonumas mano pusėje.
— Jūs garsite skotišką ar kanadišką?
— Skotišką gal.
— Su ledu?
— Taip.

Skamba ledas. Šnypščia gazuoto vandens
srovė.

— Malonu, tikrai, tamstą susitikti: Mano
vardas Jack.

— Mano — Kazys. Malonu.

— Na, bet ir oras dabar. Seniai jau taip
nebuvo.

— Šiaip čia nelyja?

— Oi ne. Na gal kartais, bet ne tiek

daug.

— Šiais metais kitaip?

— Taip. Ypatingi metai. Atvykote nevi-
sai laiku.

— Tokia mano jau laimė.

— Malonu, kad atvykote... Tikrai malo-
nu.

— Malonumas mano pusėje...

Ir taip toliau ir taip ir t.t. Pašnekovai
gal pasikeičia, bet pokalbio temų gyvis tai ne.
Linkčiojama, rūkoma, gerama, stoviniuoja-
ma, sėdima, pagaliau — išsiskirstoma.

Jei kam šis pobūvis neatrodytų pažįsta-
mas, tai tik užtai, jog blogai jį aprašiau. Iš

Talpia už rankinuką. Toks nešimo būdas neiš-
kreipia figūros, apsaugoja nuo saulės ir palieka
abi rankas laisvas. Po Afrikos kelionės įsitiki-
nu, kad patogias būdas ką nors nešti yra
uždėti našta sau ant galvos.

tiesų, tai buvo, nuo A iki Z, nuo ledo sko-
tiškosios stiklinėje iki pagaliuko, persmeigusio
dešros gabalėli, imitacija viso to, ką ir mes
jau pratę vadinti "cocktail party". Kodėl imi-
tacija, pagaliau? Buvo tipiška "cocktail party",
ir viskas. Nei nuobodumu, nei plepė-
jimo banalybe ji nei trupučiu neatiliko nuo
tų, kurias teko pergyventi ir Chicagoje. Tiesa,
tik trys iš susirinkusių svečių Tanzanijoje bu-
vo balti. Bet tai jau šalutinė smulkmena.
Daug esu pasirodęs aukotis už gerą vakarie-
nę, bet sėdėti visą vakarą, besistengiant iš-
laikyti vien nesutrikusią šypseną, kalbėti apie
orą yra jau ir virš mano normos.

Mbeja tik 70 km nuo Zambijos sienos.
Tad sekanti dieną ir apleidau tą didelį Af-
rikos plotą, įprastai vadinamą Rytų Afrikos
vardu. Afrikos gamta didžiumoje yra nepa-
lanki žmogui. Tačiau Rytų Afrikoje ji nuo-
ladėsnė. Daug kur čia klimatas pakenčiamas,
žemė vietomis derlinga, savana tiesiog idea-
liai pritaikyta gyvulininkystei. Su palyginti
neblogais rezultatais šios trys valstybės pra-
dėjo savo nepriklausomą gyvenimą. "Modė-
niškumo" ir "pasivijimo" konceptai čia kur
kas apčiuopiamesni kaip Sudane arba net ir
Egipte. Stangiamasi dirbt, daug padaryta, bet

dar daug darbo reikės ir ateityje.

Štai, pasileidau visai į bendrybes. Geriau
savo galva nedarysiu sprendimų ir neprana-
šausiu, bet tik paprastai palinkėsiu sėkmės.
Man Rytų Afrika buvo maloni ir svetinga.
Tiesa, čia ne taip kraštutiniai svetingi žmo-
nės kaip Sudane, bet užtai čia valdžios biu-
rokratai visada mandagiai su manim elgėsi.
Namažai ką pasako apie kraštą ir pasienio
muitininkas, kai tik po minutę trukusių for-
malumų plačiai tau nusišypso, palinkėdamas
kuo geriausios viešnagės jo krašte. Keliauk
kaip nori, kur nori. Toli iki šito dar visai
eilei valstybių net ir garbingai civilizuotoje
Europoje.

Tai, nuoširdžiai linkiu jiems tos taip
troškamos pažangos pasiekti ir įsijungti į
pilnaverčių pasaulio valstybių eiles. Norėčiau
taipgi tikėti, jog būtų įmanoma viso to pa-
siekti, visiškai neatsisakant senų savųjų tra-
dicijų. Nejaugi pažanga tegali būti laimima
tik visuotinės niveliacijos kaina?

(Toliau važiuosim per saulėtąją Zambiją)

Sinclair
RICHMOND SERVICE

Kampas Richmond ir 63rd St.
Užsieninių ir vietinių automobilių
Taisyimas Priklauso Chicago Motor
Club. Nelaimes atveju skambinkite
GR 6-3134 arba GR 6-3333
Sav. — Juozas (Joe) Juraitis

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos, radijal,
stereo, oro vėsinimai.

Pardavimas ir taisyimas

J. MIGLINAS

Krautuvė Marquette Parke

2346 W. 69th St. 776-1486

Namų tel. — PR 6-1063

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir
kitus daiktus. Ir iš toli miesto lei-
dimai ir pilna aprūda.

2047 W. 67th Place. WA 5-8063

BANGA

TV, Radio, Stereo, Air-Conditioners

Pardavimas ir taisyimas

2649 W. 63rd St., Tel. 434-0421

P. Rudėnas K. Šimulis

DEKORAVIMAS

IS VIDAUS IR IS LAUKO

Kilimai ir apmušti baldai valomi

J. RUDIS — Tel. CLIFFSIDE 4-1050

PARDUODAMI

IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI

30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti
dalimis ir išmokėtinai.

SOUTHWEST FURNITURE CO.

6200 S. Western, Tel. GR 6-4421

LEO'S SINCLAIR SERVICE

LEONAS FRANCKUS

Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos.

Tune-up ir Motorų Remontas

5759 So. Western Ave.

Kampas 58th Street

Telefonas — PRospect 8-9533

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus.

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Kuriam galui

mokėti daugiau?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTO-

TUS AUTOMOBILIUS SUTAUPY-

SITE NUO \$500 IKI \$1,000

BALZEKAS MOTOR

SALES, INC.

PLYMOUTH * VALIANT

4030 Archer. VI 7-1515

"U WILL LIKE US"

CHRYSLER * IMPERIAL

Kurkite geresnę ateitį

Išjunkite į CHICAGO TAUPYMO BENROVĖS Taupytojų Praturtėjimo Planą! Pasirinkit Jums
tinkamiausią Mėnesinį Taupytojų Praturtėjimo planą iš žemiau nurodytos lentelės sudarytos pa-
gal dabar taupymo knygelėse mokamus 4 3/4%. Pradėkite taupyti dabar geresnei savo atečiai.

STAI MENESINĖ TAUPYMO LENTELE:

MENESINĖS SANTAUPOS	MENESINĖ TAUPYTOJŲ PRATURTĖJIMO LENTELE										
	2 YRS.	4 YRS.	6 YRS.	8 YRS.	10 YRS.	12 YRS.	14 YRS.	16 YRS.	18 YRS.	20 YRS.	
\$10.00	\$252.13	\$524.08	\$833.30	\$1,167.46	\$1,534.51	\$1,937.70	\$2,380.57	\$2,867.04	\$3,401.40	\$3,988.36	
20.00	504.26	1,058.16	1,666.59	2,334.91	3,069.02	3,875.39	4,761.14	5,734.08	6,802.80	7,976.72	
30.00	756.39	1,587.25	2,499.89	3,502.37	4,603.53	5,813.09	7,141.71	8,601.12	10,204.20	11,965.08	
40.00	1,008.53	2,116.33	3,333.18	4,669.82	6,188.04	7,750.78	9,522.28	11,468.16	13,605.60	15,953.43	
50.00	1,260.66	2,645.41	4,166.48	5,837.28	7,672.55	9,688.48	11,902.85	14,335.21	17,007.00	19,941.79	
60.00	1,512.79	3,174.49	4,999.78	7,004.73	9,207.06	11,626.17	14,283.42	17,202.25	20,408.40	23,930.15	
70.00	1,764.92	3,703.58	5,833.07	8,172.19	10,741.57	13,563.87	16,663.99	20,069.29	23,809.80	27,918.51	
80.00	2,017.05	4,232.66	6,666.37	9,339.65	12,276.08	15,501.56	19,044.56	22,936.33	27,211.19	31,906.87	
90.00	2,269.18	4,761.74	7,499.66	10,507.10	13,810.59	17,439.26	21,425.13	25,803.37	30,612.59	35,895.23	
100.00	2,521.32	5,290.82	8,332.96	11,674.56	15,345.09	19,376.95	23,805.70	28,670.41	34,013.99	39,883.59	

TURTAS SIEKIA VIRŠ \$90,000,000.00

JOHN PAKEL, President

5 1/4%

Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūks-
tantinėmis. Mažiausiai turi
būti \$8000. Pelnas mokamas
kas šeši mėnesiai.

4 3/4%

Ant visų knygelėlių
sąskaitų

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪŠŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

* Vacation Club	* Notary Public Service	* service charge to members
* College Bonus Savings	* Free community rooms for	* Sell & redeem U.S. Bonds
* Home Mortgage Loans	your organiz'n meetings	* Two large free park'g lots
* Home Improvement Loans	* Cash checks and pay all	* Save-by-Mail Kits
* Christmas Club	family bills with our spec'l	* Travelers Checks
* Insured Family Savings	money order checks. No	* Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS:

Pirmad.	12:00 P.M. - 8:00 P.M.	Ketvirtad.	9:00 A.M. -
--------------	------------------------	-----------------	-------------

EGZODO LITERATŪROS GRĮŽIMAS TĖVYNĖN

(Atkelta iš 3 psl.)

patatytume, kokio keblaus rūpesčio sudaro "realizmo" iškūlimas tokiuose autoriuose, kurie iš tikro buvo svetimi realizmui, kaip šis terminas normaliai suprantamas. Gi humanizmo tradicija mūsų literatūroje iš tikrųjų yra ir sena ir gili. Neabejojama humanizmu remiasi ir dabartinių egzodo rašytojų kūryba.

Jei tik nebūtų dirbtinai siaurinama, humanizmo sąvoka yra iš tiesų plati. Kaip rūpinimasis žmogaus žmoniškumo vis skaidresniu nušvitimu ir vis gilesniu jo liudijimu, humanizmas peržengia doktrininės įtampas ir tampa tiltu susitikti žmonėms, nepaisant visų skirtumų bei priešiškų. Tik svarbu humanizmo neaprežti viena kuria specifine interpretacija ir neįžaloti jo esmės, kuria yra žmogaus meilė, kokios nors neapykantos aistra. Humanizmui esmingai priklauso atvirumas žmogui, ir bet koks ekskluzivistinis fanatizmas humanizmą žaloja ar tiesiog paneigia. Dėl to ir laisvojo pasaulio lietuviai rašytojai nieku būdu nesisavina humanizmo tik sau. Priešingai, džiaugiamės humanizmo apraiškomis visur, kur jų regime. O juo labiau trokštame ir linkime, kad mūsų tėvynėje vis giliau sklėtųsi humanizmo dvasia. Norėdami, kad lietuvių būtų vis skaidresnė, tuo pačiu norime kad ji vis būtų ir žmogiškesnė. Ir juo labiau brangi žmogiškumo šviesa, juo tamsesni laikai, nes jais kiekvienas gali rasti atramos tik savyje pačiame — savo paties žmogiškame kilnyme. Širdis širdžiai lieka laisva kalbėti ir tada, kai žodis yra surakintas.

Dabartinėmis aplinkybėmis laisvojo pasaulio lietuviškosios kūrybos grįžimas į tėvynę gali vykti tik tuo pačiu keliu, kaip "praities palikimo" perėmimas — būtent pamaži, su įspėjimaisiais komentarais, su cenzūrine atranka. Jau minėjome, kaip "Po ezijos pavasario" almanache buvo priimti V. Mačernis ir A. Mackus. Pernai (1967) Lietuvoje išleista J. Baltrušaičio poezija ir J. Savickio novelių rinkinys, o šiais metais numatyta išleisti pagrindinės Vydūno dramos. Vi si trys rašytojai iš tiesų dideli humanistai, bet aiškiai ne realistai ir labai tolimi ne tik komunistui, bet ir apskritai socialistiniam rūpesčiui.

J. Baltrušaičio simbolistinė poezija studijiniu 49 puslapių straipsniu įveda V. Kubilius, pabrėždamas, kad "šiandien mums svetima J. Baltrušaičio filosofinė programa" (46 psl.), ir dėmesio pateisinimui aiškina, kad jo lyrika iškyla "virsčių idealistinės filosofijos tezių, kuriomis ji rėmėsi" (17 psl.). Žinoma, jei ta pati besibijomoji "idealistinė filosofija" būtų ne taip naiviai įsivaizduojama, o giliau ir betarpiškiau pažįstama, gal būtų būtų pamatoma, jog, liaudies žodžiu tariant, velnias ne toks baisus, kaip piešiamas.

Panašiai ir V. Vanagas savo įvade į J. Savickio novelės dėsto, kad jų žmogaus koncepcija remiasi kažkokiais beprasmybės, "neturėjimo jokių tikslų ir siekių" postulatais, bet kad "šie postulatai J. Savickiui neturėjo absoliučios ir visuotinės reikšmės". Dėl to, nors J. Savickio požiūryje atsispindėjo "buržuazinės visuomenės gyvenimas", jis pats stovėjo "humanizmo pozicijose, skriaudžiamųjų pusėje" (8-9 psl.). Tuo būdu apskritai J. Savickio novelės turi "epochos idėjinio dokumento prasmę", yra "meninis epochos dokumentas" (13 psl.).

Tiek V. Mačernio ir A. Mackaus prisiminimas "Poezijos pavasaryje", tiek įvade į J. Baltrušaičio ir J. Savickio knygas apilai yra rimtai parašyti, bet tiesioginės partinės propagan-

dos, pristatomuosius autorius analizuoja literatūrinio žvilgio ir neslepia jiems ne tik santūrios, bet ir kone šiltos pagarbos. Iš šių pavyzdžių galime numatyti, kokiu keliu tėvynėn grįš ir kitų autorių kūryba.

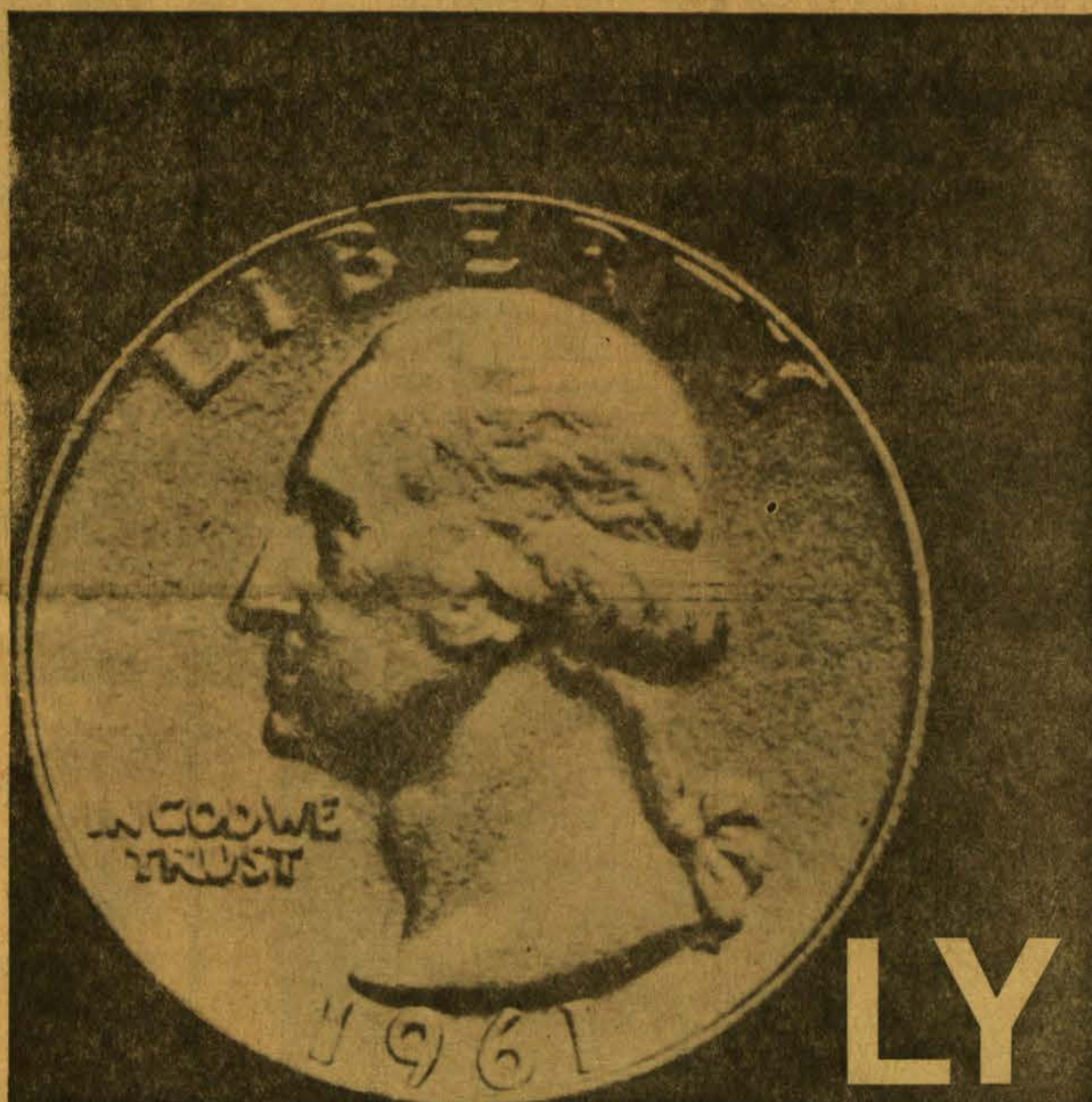
Nėra kalbos, kad turime džiaugtis visomis teigiamomis apraiškomis Lietuvoje. Džiaugiamės, kad pamaži išsikovojo teisę bent šiek tiek vertinti ir tą "praities palikimą", kuris anksčiau turėjo būti ignoruojamas ar tiesiog niekinamas. Tačiau vis tiek kyla klausimas, kodėl "socialistinis humanizmas" turi ribotis tik mirusiais autoriais. Kodėl jis turi baimintis gyvųjų?

Galima sutikti, kad yra "socialistinio humanizmo" aktas gerbti mirusiuosius autorius. Mūsų humanizmą, nereikėtų jo būtų nesibaiminti ir gyvųjų autorių gerbimo, atseit, nelaukti, kol mirtis juos pavers "praities palikimu". Nieko iš tikrųjų

nelaimima, niekinant dekadentalais (deja, neteisingai) Aistį su Brazdžioniu ar ir to paties Siburu "perauklėto" Miškinio teišleidžiant tokią išblankintą rinktinę. Gal būtų, tuo būdu paslepia nuo jaunųjų, kokio lygio buvo pasiekusi mūsų poezija. Bet užtat Lietuvos jauniems poetams išplėsiama kūrybinių varžybų įtampas paskata. Palikti tik su S. Nėrimu, jaunieji Lietuvos poetai ir turi (ar bent turėjo) tokio vargo ieškoti savęs pačių jos vienos šešėlyje. O kokio prasmę ignoruoti V. Mačernį ir laisvojo pasaulio žemėninkus (Bradūną, Nagį, Nyką-Niliūną)? Kad šie poetai kuo mažiau savo kūryboje kreipiasi į bet kokias visuomenines problemas, ir be įspėjimo būtų aišku dabartiniam Lietuvos skaitytojui, persotintam "pilietine", "veiksminga", "revoliucinga" poezija. Bet kada ir Lietuvoje pradeda rūpintis poezijos žmogis kaja gelme, šie poetai kaip tik

Nelė Mazalaitė, lietuviškosios buities, perkeltos į legendą ir apsiautos ilgesio skraiste, vaizduotoja čionykštėje mūsų prozoje.
Nuotr. V. Maželis

5 1/4 %

Standard Federal pays 5 1/4 % per annum on savings certificates of \$10,000.00 or more (\$1,000.00 multiples thereafter). Earnings are paid quarterly at our regular payment dates of March 31, June 30, September 30, and December 31.

6 MONTH SAVINGS CERTIFICATE

4 3/4 %

All regular passbook accounts earn 4 3/4 % per annum... the highest return in the state of Illinois on this type of savings plan. There is no minimum or special requirement in this type of savings account. Transactions may be made at any time, with dividends being paid quarterly. Money saved by the 10th of any month earns from the 1st of that month.

There are two basic savings plans being offered by Standard Federal. Each will have certain advantages to you, depending upon your savings objectives and the amount of money involved. Whatever plan you choose, you will enjoy the many advantages and conveniences which come to those who save locally. Standard Federal welcomes your savings account, large or small. If you have questions regarding rates or any specific savings plan, we'll be glad to help you choose the savings program that's right for you.

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, 4192 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632 Phone: VI 7-1140

DRAUGAS, šeštadienis, 1968 m. spalio mėn. 5 d.

5

turi daug ko pasakyti savo jaunimui, bilinsko, Vl. Moziūriūno; komet nesniegiams draugams Lietuvoje. Tą patį galima pasakyti ir apie eilę kitų laisvojo pasaulio autorių lietuvių. Kam laukti jų mirties jais pasinaudojimui, jei ir gyvi jie prieinami? Iš tikrųjų norint parodyti besididžiuojamą humaniškumą, nereikėtų jo nudažyti savotiška nekrofilija. Gyviesiems reikšti neapykantą ir tik mirus jį pakeisti pagarba — tai iš tiesų labiau atsiduoda kažkokia nekrofiline iškrypa, negu tikru humanizmu (taip nekrofiliskai atstovauti socialistiniam humanizmui tai greičiau jį misreprezentuoti).

Tarybų Lietuvos rašytojų balsai — plokštelė išleista Rygoje — Povilui Sklerui, Lietuvos ir platinama Ok. Lietuvoje. Pa-teikiama šių rašytojų įkalbėjimai: cijos katedros vedėjui, sukako 70 Salomėjos Nėries, Kaz. Borutos m. amžiaus. Gimęs Anykščių a-Valerijos Valsiūnienės, Kosto Ku-pylinkėje.

Vilniuje atidaryta Vilniaus zonos liaudies menininkų kūrybos paroda. 180 autorių išstatė apie 1000 kūrinių iš tapybos, keramikos, metalo, medžio dirbinių, papuošalų, gintaro ir kitų sričių. Geriausia įvertinti vilnietės E. Andriulionienės, ignalinietės M. Cepulienės meginiai, lentvariškes G. Rimkevičiūtės tautinės juostos, A. Kudabienės lovatiesės, L. Almino iš Elektrenų metalo dirbiniai. A. Katausko ekslibrisai, R. Dziugo šaržai ir kt.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

1515 S. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8207

OCTOBER - SPALIO MĖN. 3, 4 ir 5 D. D.

ASBACH URALT V.X.O.P. IMPORTED GERMAN BRANDY	Fifth \$5.49
STOCK V.S.O.P. 10 Year Old IMPORTED BRANDY	Fifth \$3.98
NAPOLEON IMPORTED FRENCH BRANDY	Fifth \$3.39
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth \$4.98
RICCADONNA Imported Dry or Sweet VERMOUTH	30 oz. Bottle \$1.49
MIDUOLIS LIQUEUR,	Fifth \$4.39
PIERRE CARTIER IMPORTED FRENCH HAUT SAUTERNE or SAUTERNE	Fifth \$1.79
CANADIAN MIST Imported CANADIAN WHISKY	1/2 gal. \$8.49
AUGEBURGER Bavarian Type BEER Case of 24—12 oz T. Aways	Case \$4.59
BLATZ BEER 24—12 oz. Throw Away Bottles	Case \$3.29

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS
RADIO STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS.
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

HIGH RATES

4.75 %

per annum
on regular savings

5.25 %

per annum
on investment bonus

Savings Insured to \$15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

Kas tik turi gerą skonį,

viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western. PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro

SEKMADIENIAIS ATDARA NUO 12 IKI 5 POPIET.

Kultūrinė Kronika

Konkursas Bendruomeninėms Mišioms sukurti

ALRK Kunigų Vienybės rytų provincijų seime, įvykusiam liepos 17-18 dienomis 1968 m. Thompson — Marianopolje, Conn., kun. Jurgis Vilčiauskas, Sv. Juozapo lietuvių parapijos klebonas Waterbury, paskyrė 300 dolerių premiją ir įgaliojimą Liet. relig. muz. komisijai paskelbti konkursą vienbalsėm bendruomeniniam giedojimui Mišioms sukomponuoti sekančiom sąlygom:

1. Mišių tekstus sudaro: a) Viešpatie, pasigailėk (Kyrie). b) Garbė Dievui aukštybėse (Gloria). c) Tikiu vieną Dievą (Credo). d) Šventas, šventas (Sanctus) ir Garbė tam, kuris ateina (Benedictus); juos abu komponuoti kaip vieną Mišių dalį, giedamą prieš Konsekraciją, e) Dievo Avinėlio (Agnus Dei).

2. Mišių tekstus imti iš Rom. Kat. Mišiolėlio, išleisto tėvų jėzuitų Chicagoje (Jesuit Fathers, 2345 W. 56th St., Chicago, Illinois 60636).

3. Tekstams melodijos privalo būti sukomponuotos vienam balsui su vargonų palyda, kuri privalo sekti Mišių melodijas.

4. Melodijos gali būti originalios kūrybos ir gali būti naudojamos motyvai iš grigališko choralo bei liaudies giesmių, savarankiškai juos plačiau išvystant.

5. Kiekvienos Mišių dalies melodija gali būti komponuojama skirtingoje moderninėje arba modalinėje bažnytinėje tonacijoje.

6. Komponuojant Mišių melodijas, naudoti kompozicines priemones taip, kad tos melodijos būtų masiniam vienbalsiam giedojimui:

a) Giedojimui privalo būti paprasti, melodingi ir lengvai išmokstami.

b) Melodijų ritminio pagrindo — raktinio judesio vienetų gali būti imama pusinė gaida, ketvirtinė arba grigališka rečitatyvinė aštuntinė gaida, įvairaus ilgumo gaidas mišriai nau-

dojant ir jų neskaldant šešiolik-tinėmis.

c) Leistinos I ir II laipsnio giminingos moduliacijos, bet giminingos moduliacijos, bet — chromatizmai ir ritminės sin-kopos.

d) Melodijų apimtis turi būti vidutinio aukštumo.

e) Melodinis eismas vystytinas mažais žuoliais, neperžengiant sekstės šokimų.

7. Gloria ir Credo tekstus galima suskirstyti grupėmis ir pagal tai pakaitomis kurti skirtingas recitatyvines melodijas.

8. LRM Komisija skiria 200 dolerių pirmą premiją ir 100 dolerių antrą premiją už geriausiai sukomponuotas Mišias, rezervuodama sau teisę tų Mišių išleidimui ir jų platinimui.

9. Sukomponuotos Mišios privalo būti prisiųstos iki 1969 m. Velykų, t.y. iki balandžio m. 6 d., sekančiu adresu: Juozas Zilevičius, 2345 W. 56th Street, Chicago, Illinois 60636.

10. Prisiųstieji veikalai privalo būti autorių pasirašyti slapyvardžiu ir ant voko užrašytas netikras adresas. Gai kitame mažame voke turi būti įdėta tikroji autoriaus pavardė ir jo tikras adresas.

11. Konkurse gali dalyvauti visi laisvojo pasaulio lietuviai muzikai, išskyrus konkurso komisijos narius.

Liet. relig. muz. komisija.

• Naujas "Lituanus" numeris. Daugumoj jaunosios mūsų akademikų kartos rūpesčiu leidžiamo šio rimto mokslinio ly-

gio, lietuviškiems reikalams skirto, anglų kalba žurnalo redagavimo ir leidimo darbas pastaruoju metu kiek sutrūkęs, buvo būkštaujama, kad jis nemirytų kaip tik jubiliejiniais laisvės kovos metais. Tačiau reikalai krypta, atrodo, gerojion pusėn. Šiuo metu "Drango" spaus-tuvėje jau įrašomas "Lituanus" žurnalo 1968 metų pirmasis (pa-vasario) numeris. Tuoj pat ne-trūkūs seks ir kiti šių metų nu-meriai.

• Latvių žurnalas pagerbė mūsų grafiką Paulių Augių. "Drango" spaus-tuvėje spausdi-namas kultūros žurnalas "Treji Varti" š. m. 10 numerio viršeli nurodė Pauliaus Augiaus išpū-dingumą medžio raiziniu "Mal-da". "Treji Varti" š. kartą ski-ria net dešimt puslapių P. Au-giaus medžio raizinių ir pieši-nių nuotraukoms. Ir pats pirma-sis žurnalo straipsnis yra Ma-rijos Induse-Muceniese 8 psl. raštas, išsamiai apžvelgias šio žymaus mūsų grafiko kūrybą. Tuo būdu žurnalas Pauliui Au-giui paskyrė net 19 psl. įskai-tant ir išpūdingą viršelį.

Latviai džiaugiasi pavykusia savo dainų švente Hanoveryje. Latvių laikraštis "Latvija" be ki-tų dalykų rašo: Bendrame visų jungtinių chorų koncerte, dalyva-vo per 400 dainininkų ir muzi-ku, o sekmdienyje, Hanoverio Sporto halėje, popietiniame tau-tinių šokių parade susirinko per 3000 žiūrovų. Ir visose kitose švenčių suietose žiūrovų skaičius prašoko 1000. Abu teatro vaidi-nimų bilietai Aegi teatre išpar-duoti. Taip pat buvo išparduo-ti bilietai ir i visus tris kankli-ninkų ir dainininkų ansamblio koncertus Beethoven salėi. Visus tu švenčių programų išpildymus arlankė apie 15.000 žiūrovų, ne-priskaičius maldininkų bažny-

čioje ir tautos dailės parodos lan-kytojų.

Pats svarbiausias įvykis šiais metais Europos latvių gyvenime, o abe-jo, buvo dainų šventė Ha-noveryje. Svečiai — programos vykdytojai, taip pat ir žiūrovai buvo suplaukę iš viso pasaulio kraštų. Pvz. kanklių ansamblis iš New Yorko, bendrojo choro di-riģentas Robertas Zuika, tenoras Petras Lielznika, latvių rašytojų grupė — iš JAV, pianistė Mara Biezaitė iš Australijos. Taip pat ir chore dalyvavo choristų grupės su savo dirigentais iš JAV ir Aus-tralijos. Kai kuriuos solistus — instrumentalistus teko kviesti ir iš vokiečių, anglų ir islandiečių. Tas rodo, kad senųjų, jau nuo es-

trados nužengusių menininkų pavaduotojų iš savųjų jau trūk-

sta. • A. Vabalas paruošė knyge-lę apie žinomą botaniką Adomą Hrabnickį, kuris netoli Dūksto (žr. "Mūsų Lietuva" I, 635 pl.) prieš I pas. karą buvo įruošęs botaninę sodybą, "Rojaus" var-da pramintą.

• M. Macijauskienė paruo-šė ir "Minties" leidykla Vilniu-je išleido knygą "Gyvenimo aki mirks", kurioje aprašome mū-sų medikų: V. Kuzmos, J. Ne-melkšos, V. Lašo, J. Karaliūno, M. Zubrienės, D. Musteikytės — Jurksienės, M. Horodnicienės ir kt. medicinos darbuotojų gyve-nimas ir darbai.

KALĖDINĖS DOVANOS

pasiėks greičiausiai Jūsų artimuosius

LIETUVOJE,

jei siųsite jas per

CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.

220 South State St., Tel. WA 2-9354

arba

2618 West 63rd St., Tel. WA 5-2466

Mūsų turimas ypatingai gausus pasirinkimas įvairiausių prekių ir mūsų patarimai palengvins tikrai vertingų siuntinių sudarymą.

Per mus galite užsakyti visus anksčiau skelbtus sovietų mai-s-tų produktus bei pramonės ga-minius, išskyrus automobilius ir šaldytuvus.

Mes mielai primame ir išsiunčiame siuntinius, sudarytus iš siuntėjų nuosavų daiktų bei maisto produktų.

Reikalaukite naujus katalogus bei miltų sąrašus. Garantuotą siuntinių pristatymą atliekame jau virš 21 metus.

O jeigu norite aplankyti Lietuvoje-savo gimnaisčius, tai mūsų skyrius.

— GORDON TRAVEL SERVICE, INC. —

sutvarkys Jums kelionės reikalus be jokių rūpesčių.

MOVING

Perkrauto baldus iš arti ir toli.

A. BENIULIS

Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkant čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. PProspect 6-8998

DULKIŲ SIURBLIŲ TAISYMAS.

Valome, ištepame, suderiname, pakeičiame (hoses) — žarnas.

Parduodame ir taisome visų gamybų dulkių siurblius ir turime dalis maišelius ir visus prijungimus (da-lis) visų gamybų siurbliams: Electrolux, Hoover, Eureka, Kirby ir Royal bei kitų.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

Platinkite "Draugą".

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elek-trinių krosnių, radijo ir tele-vizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

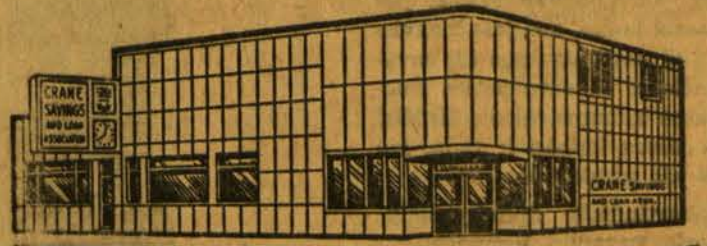
LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmą ir ketvirtą, 9-9 val.; antrą, trečią ir šeštą nuo 9 iki 6 val. sekmd. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

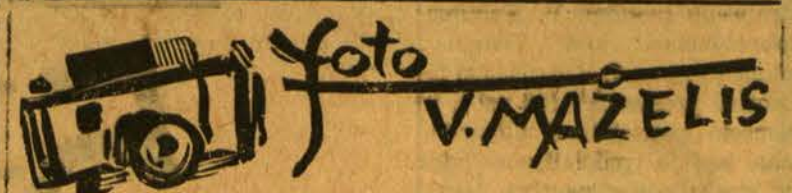
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

4 3/4

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimą sąskaitas.

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 2 v. v. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

Tel. — HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

from the
"Accessibles",
with love

FREE GIFT

Liepos mėnesį, mūsų taupytojams, ir naujiems taupytojams davėme puošnų 2 1/2 kvortos "Connoisseur" kepk ir paduok Federal Glassware indą.

Dabar su pasididžiavimu pranešame, kad nuo 1 iki 15 d. spalio duosime suderintą penkių dalių komplektą vadinamą "Blossom Time". Šį gražų kombinuotą komplektą galima naudoti maistui, kepimui, padavimui ir pasidėjimui. Dydziai yra 3 kvortos, 2 kvortos, 1 1/2 pintos, 1 1/2 pintos ir 1 pintos.

Ši dovana Jūsų nemokamai už atidarymą naujos sąskaitos su \$500.00 ar daugiau, arba pridant tokią sumą Jūsų dabartinę sąskaiton.

Mes siūlome įvairių taupymo planų, įskaitant mūsų 5 1/4% "Single Payment Certificate" (mi-nimumu \$7,500.00), patarnavimui visiems Jūsų taupymo reikalavimams.

Apgalvestaujame, kad galime duoti tik vieną do-vaną šeimai ir jos nesiunčiame paštu.

Saint Anthony Savings

1447 South 49th Court • Cicero, Illinois 60650 Phone 656-6330

MEMBER FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORP., WASHINGTON, D.C.

Joseph F. Gribauskas, Exec. Sec'y

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išplaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalo apieti rėmai.

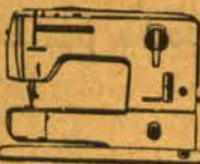
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-39

WAGNER & SONS

Typewriters — Adding Machines — Checkwriters.
Nuomoja — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virš 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

SIUVIMO Mašinos

* ELNA
* BERNINA
* NECCHI
* VIKING
* PFAFF
* SINGER

šveicariškos, vokiškos, itališkos, japoniškos ir kitų firmų.

Taisome, parduodame ir nuomoja-me priemonėmis kainomis ir sąly-gomis Darbas greitas ir sąžini-ngas. Turime dalis, pritaikome pa-gal skonį kabinėtus. Aptarnauja-me Chicagoje ir priemiesčiuose.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

Mes mokame 5 1/4% ant visu taupymo sertifikato per annum

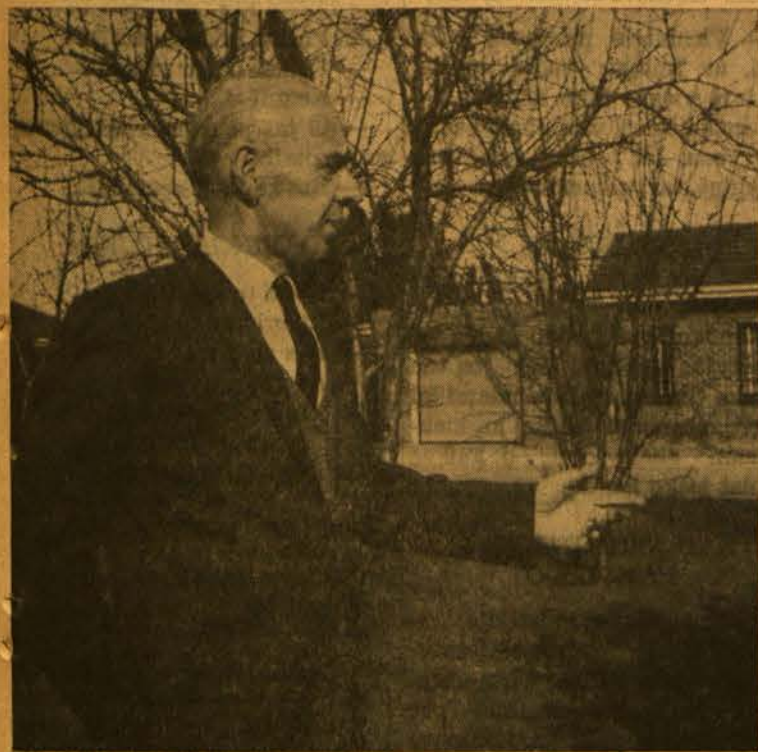
MINIMUM SUMA \$5,000.00

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
FRANK ZOGAS
President

Pulgis Andriusis, kūrybingasis lyriškojo Aukštaitijos peizažo ir žmogaus vaizduotojas, šiuo metu iš Australijos atvykęs literatūrinės viešnagės į Ameriką. Nuotr. P. Petručio

KULTŪRINĖ KRONIKA

Spalvotų skaidrių konkursas

1. Konkurse dalyvauti kviečiami visi lietuviai fotografai, mėgėjai ir profesionalai, gyvenantieji JAV ir kitur.

2. Konkurse yra keturios skaidrių grupės:

- a) Gamtovaizdis
- b) Portretas
- c) Abstraktas
- d) Eksperimentinės skaidrės

3. Kiekvienas dalyvis visam konkursui gali pateikti ned daugiau kaip aštuonias savo fotografuotas skaidres. Galima dalyvauti vienoje, keloje ar visose grupėse ir su mažiau negu aštuonias skaidres.

- G — Gamtovaizdžio grupė
- P — Portreto grupė
- A — Abstrakto grupė
- E — Eksperimentinė grupė

niom skaidrėm.

4. Skaidrės turi būti įdėtos į popierinius arba plastikinius rėmelius. Rėmelių dydis turi būti 2 x 2 coliai. Skaidrės įdėtos tarp stiklų nebus priimtos.

5. Kiekviena skaidrė turi būti pažymėta tašku kairiajame apatiname kampe kaip į normaliai žiūrėdama — be jokių aparatų.

6. Ant kiekvienos skaidrės rėmelių turi būti užrašyta dalyvio vardas, pavardė, adresas ir skaidrės pavadinimas.

7. Prie skaidrės pavadinimo, rėmelių skliausteliuose turi būti pažymėta didžiąja raide prie kurios grupės ta skaidrė yra priskiriama.

8. Dalyvavimo mokestis yra \$ 2.00, nežiūrint kiek skaidrių.

GAMTAMOKSLIS IR MORALĖ

Vargu ar kuriame laikotarpyje yra vykę tokie pagrindinių principų persvarstymai, kaip dabar. Tai atspindi ir mokslinėje literatūroje. Naujų knygų lentynose aptinkame veikalą "Physical Science and Ethics", parašytą Andrew G. van Melsen (išleido Duquesne University Press, Pittsburgh, Pa, 182 pusl. \$6.50). Kaip antrinė antraštė sako, tai svarstymai ryšio tarp gamtos ir moralės. Veiklas išleistas universiteto filosofinių studijų serijoje, kas atskleidžia ir jo pobūdį.

Autorius — olandas. Baigęs Utrechto universitete fizikos mokslus daktaro laipsnį, jis Nijmegeno universitete dėstė filosofiją: vėliau tame pat universitete buvo gamtos mokslų fakulteto dekanas. Taigi, žmogus kvalifikuotas tarti žodį kaip gamtamokslis, taip ir filosofijoje.

Siame veikle jis aptaria istorinę gamtamokslio raidą, ryšį tarp gamtos ir įgimtųjų teisės, žvelgdamas į šią problemą ir šv. Tomo scholastinės filosofijos akimis. To liau nagrinėja įvairias etikos sampratas, pagrindinius etikos principus, gamtinę etikos normą bei tokias modernias laikas iškilusias problemas kaip gimimų

yra pateikiama. Dalyviai gyvena vietovėse iš kur pinigų siuntimas yra suvaržytas bus nuo mokesčio atleisti.

9. Skaidrės ir mokestį siųsti šiuo adresu:

Algirdas Grigaitis — L. F.A. konkurso vedėjas
2081 Plainfield Drive
Des Plaines, Illinois 60018

10. Gautos skaidrės bus saugojamos visomis esamomis išgalėmis. Tačiau, konkurso rengėjai nebus atsakingi už galimą skaidrių pažeidimą ar pametimą laike konkurso arba persiunčiant.

11. Gautos skaidrės Lietuvių Foto Archyvo bus peržiūrėtos ir priimtos į konkursą arba atmetos. Atvejais, jei visos skaidrės viena fotografu bus atmetos, skaidrės bus tuojau grąžintos siuntėjui, registracijos mokestis nebus grąžinamas.

12. Priimtos skaidrės bus pateiktos jūry komisijai, kuri jas premijuos. Jūry komisijos sąstatas bus paskelbtas vėliau.

13. Bus skiriamos trys (pirma, antra ir trečia) premijos kiekvienai grupei ir taip pat premijuota viena skaidrė kaip "geriausia konkurso skaidrė".

14. Visos į konkursą priimtos skaidrės bus viešai parodytos publikai. Parodos metu bus įteiktos premijos.

15. Skaidrės bus priimtos iki š. m. spalio 31 - os dienos.

16. Konkursui užsibaigus visos skaidrės bus grąžintos siuntėjams.

kas leidžia pasitikėti, kad ir šis leidinys nesikerta su religine pasaulėžiūra. J. Pr.

• **Gamtos paminklų naikinimas**, be adairiška ariant žemę traktoriais, ok Lietuvoje tęsiasi ir toliau. Lygumose toks arimo būdas mažiau žalos tepadar, bet kalvotas vietas (R. Aukštaitijos) žaloja, keičia ir naikina jų grožį. Taigi kai kurie ok. Lietuvos mokslininkai, norėdami apsaugoti gražiasias Lietuvos vietas, siūlo Rytų Lietuvos aukštumas nuo Zarasų ligi Aukštadvario paversti nacionaliniu parku.

• **Antanas Vaitkevičius**, Vilniaus valstybinio ped. instituto profesorius, biologijos mokslų kandidatas, mirė Lietuvoje. Buvo gimęs 1905 m. 1935 m. baigė V. D. U-to biologijos skyrių, tobulinosi Vienos universitete; vėliau dirbo kaip dėstytojas. Buvo pakeltas į profesorius. A. Vaitkevičius buvo vienas žymiausių Pabaltijo ornitologų, daug metų paskyręs Lietuvos paukščių gyvenimo tyrinėjimui. Buvo vienas iš žiedavimo organizatorių Lietuvoje. Ypač daug laiko paskyrė vandens ir pelkių paukščių tyrimams. Yra paskelbęs per 40 mokslo darbų.

• **Sudaryti šunų vardyną** — toks klausimas keliamas ok. Lietuvos spaudoje. Šia proga nurodoma, kad šunininkų tarnyba prie D. L. kunigaikščio dvarinimui jau XV amžiuje. Šunis mokydavo tam tikras baklauras — šunininkas. Įvairios šunų veislės minimos 1588 m. Lietuvos statute: kiemo šuo, bebrinis šuo, kurtas, vilžas, žvėrių sekikas ir kt. Į šunų vardyną siūloma įrašyti tokius šunų vardus: Gaida, Lyra, Rėva, Musė, Mėta, Styga, Korta, Mėris, Aras, Karas, Baris ir kt.

• **Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos**, pirmojo Lietuvos botaniko, 200 metų sukaktis bus paminėta ok. Lietuvoje 1971 m. Kaip žinia, Pabrėža (1771-1849), kretingiškis vienuolis pranciškonas ir kun., buvo ne tik geras kunigas ir žymus pamokslininkas, bet ir puikus botanikas. Jo mokslinis palikimas ga-

na žymus ir dabar reikšmingas. Palaidotas Kretingos kapinėse, kur jo kapas visą laiką buvo gausiai lankomas. Bavo keliama ir jo kanonizacijos klausimas. Dabar prof. J. Dagys siūlo jo vardu pavadinti švenčionių vaistažolių fabriką, kuriam nesenai sukako 85 metai.

• **"Paveikslų galerija"** — tokiu pavadinimu išleistas Vilniuje leidinys, kuriame pasakojama apie Vilniuje sukaupus Senosios Lietuvos ir Vakarų Europos meno turtus. Leidinį paruošė P. Gudynas, S. Pinkus, P. Svičulienė ir P. Juodelis.

MOVING

Užsienio pervežimai
ilgų metų patirtis
3-9209 Chicago, Illinois

APRAUŠO AGENTŲRA
nuo 1900 metų
automobilių, veiktos, bi
Patogus ir
aukštųjų
J. BACEVICIUS
6455 S. Kedzie Ave. CH 8-2273
SKELEKITES "DRAUGE"

Cosmos Parcels Express Corporation

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri, per dangelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ, UKRAINIJĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGIFTS, INC.

prima užsakymus Sovietų gamybos visokioms prekėms, jų tarpe — motociklai, televizijos aparatai, radijo transistodai, magnetofonai (tape recorders) ir gift-certifikatus, galima užsakyti gminčams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje per mūsų firmą.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45th St., New York, N. Y. 10036

Tel. — 212-245-7905

SKYRIAI:

NEW YORK, N. Y. 10003, 39 Second Avenue	Tel: AL 4-5456
NEW YORK, N. Y. 10011, 108 West 14th St., nr. 6th Ave	CH 3-3005
BROOKLYN, N. Y. 11207, 600 Sutter Avenue	DI 5-8808
BROOKLYN, N. Y. 11211, 370 Union Avenue	EV 4-4952
BOSTON, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
BOSTON, Mass. 02127, 331 West Broadway	268-0368
BUFFALO, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue	TL 2-2674
CHICAGO, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6936
CHICAGO, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND, Ohio 44154, 3579 State Road	884-1738
IRVINGTON, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
GRAND RAPIDS, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N. W.	GL 8-2256
HARTFORD, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue	363-5255
LAKEWOOD, N. J. 08701, 288 Main Street	246-9738
LOS ANGELES, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.	FO 3-8569
NEW HAVEN, Conn. 06519, 509 Congress Avenue	AN 1-2994
NEWARK, N. J. 07103, 428 Springfield Avenue	LO 2-1446
PASSAIC, N. J., 176 Market Street	BI 3-1797
PATERSON, N. J., 99 Main Street	GR 2-6387
PHILADELPHIA, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street	274-6400
PITTSBURGH, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street	PO 3-4818
SAN FRANCISCO, Calif. 94115, 2076 Sutter Street	HU 1-2750
WATERBURY, Conn., 905 Bank Street	FI 6-1571
WORCESTER, Mass. 01610, 169 Milbury Street	PL 6-6766
YOUNGSTOWN, Ohio 44503, 309 W. Federal Street	SW 8-2888
	RI 3-0440

MOVING

Apdraustas perkraustymas
įvairių atstumų.

A. VILIMAS

823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

NATIONWIDE
GUARANTEE
No-Limit on MILES...
No-Limit on MONTHS

FULL LIFETIME GUARANTEE against defects in workmanship and materials and all normal road hazard injuries encountered in everyday passenger car use for the life of the original tread design in accordance with terms of our printed guarantee certificate. Price of replacement pro-rated on original tread depth wear and based on Firestone adjustment price for replacement tire at time of adjustment. Firestone adjustment prices are intended to, but may not, represent approximate current average selling prices and are subject to change without notice.

Neribota garantija: iki susidevėjimo. Ratlankiai (wheels)

Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (Tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.

Country Auto & Tire Service

2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois

Telef. — GROvehill 6-7777

Val.: kasdien 7 v. r. — 7 v. v. šešt. 7 v. r. — 3 v. p. p.
Sėkm. uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.

Savininkas MIKAS CESAS

PLANINGAS TAUPYMAS

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI SIANDIEN!

5%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos (\$5,000.00 ar daugiau, įskaitant po \$500.00)

5 1/4%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įskaitant po \$1,000.00)

DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

2212 W. CERMAK RD. CHICAGO, ILL. 60608. Tel. VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Kam reikia sudaužytą auto ištiesinti ar nudažyti — kreipkitės į HALL. Jis greit ir gerai padaro. Įsitinkite.

Kam reikia pataisyti automatinę transmisiją kalbėkite su ALGIMANTU STANEVIČIUM.

Mūsų garažas praturtėjo prityrusiais mechanikais, todėl ir diame pasiskelbti. Reikalui esant duodame kitą masiną.

PAZANGA, 2637 W. 47th St., Tel. LA 3-9665

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st Street

Tel. GR 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Tel. TO 3-2108-09

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Modernios Koplės

5605 07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 1741 2

4330 34 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

GUZASKŲ BEVERLY HILLS GELINYCIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.

2443 West 63rd St., Chicago, Ill.

Telef. PROspect 8-0833 — PROspect 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO

MR. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR

MONUMENT CO.

6911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Tarybų

Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. EDarcrest 3-6331

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

LACKAWICZ IR SŪNUS

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd PLACE

Tel. VIRginia 7-0672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1011

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. OLympic 2-1008

LAWN FUNERAL HOME

Sigmund J. Sufkus

7909 STATE RD. OAKLAWN, ILL.

Tel. 636-2320

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi.

Spogliai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

RUDUO, RINKIMAI IR SUSIRINKIMAI

OCTOBER BIRTHDAYS

Artėja rinkimai, ir greit pasibaigs džiaugsmu ar ašaromis visos tos milžiniškos tiradų eilės apie nuostabių gyvenimų, kai bus išrinktas tas ar kitas prezidentas. Tiesiog žmogų džiugti baimė ima, pagalvojus, tada, kai pensijos bus didesnės, dirbti nereikės, kariauti niekas nebeis, pinigų bus kalnai, o visi su pinigais pradės bučiuotis, taip sakant, prezidentas pats pradės su rusiška meška valsa šokti. Ak, kad nors vienas pasakytų, kad ne iš valdžios kasos, bet iš savo duos kokiam rinkėjui tūkstantinę, tada tai jau galėtume ir kiek pradėti tikėti. Gi pažadai teisės jau ne daugiau kaip tik vieną mėnesį. Ir tada prasidės rinkimai.

Rinkimų rudenį yra visokių. Populiariausi yra grybų rinkimai, tačiau, kai jie būna per sausį, juos grybautojai laisto vertinimų gėrybėmis, taip sakant, pažais, kaip kandidatai pažadais.

Tačiau praeis ir valdžios ir grybų rinkimai, bet nepraeis jokie susirinkimai ir jų pagerbimai. Ir todėl mes, turime iškelti patį svarbiausią dalyką, kalbų reikšminumą. Suprantama, kad šiais laikais žmonės nelabai jau kur veržiasi į kokius ten pagerbimus, išleidimus ir banketus, jie jie yra oficialūs, o ne privatūs. Todėl mums svarbiausia... štai... kas. Jei koks į kokių susirinkimų atėjo, reikia jį pratinti prie svarbiausio dalyko — prie ilgo sėdėjimo ir visuomeninės veiklos ilgo žodžio. Žmogui, jeigu jis kartą kur ryžosi ateiti, reikia duoti pasiklausti apie tą patį dalyką po keleto kartų kartojamų kalbų, būtinai ilgų, kad jis suprastų mūsų didžios kovos prasmę ir reikšmę.

Pagerbimus, susirinkimus tegu atėjęs išgirsta visą eilę kalbų, nes jei žmogus atėjo, tai reikšia jis norėjo būtinai ne mažiau kaip penkias valandas sėdėti ir klausytis paties ir to paties. Kaip gi kitaip žmogus prie kantrybės dorybės prisirai. Suprantama, jei jau vienas savo kalboje ką pasakė, tai turi po to ir antras neužsileisti. Turi vėl tą patį sakyti, taip pat trečias, ketvirtas, penktas ir penkioliktas. Viena parengime, apie kurį prieš kiek laiko rašėme, buvo pasakyta dvidešimt penkių kalbos. Rašyt C. Grinčevičius vėliau redakciją patikslino, kad buvo ne dvidešimt penkių bet dvidešimt septynių kalbos. Ir svarbiausia, visi vis sakė apie tą patį, kad svečiai galėtų ge-

rai įsisauginti kas buvo kalbama. Jeigu jau pasakė ką vienas, kitas turi... būtinai... kartoti, nes šiaip tai juk būtų neatleistinas apsilaidimas.

Pagalvius mes turime viską pradėti nuo seniausių laikų ir vesti per garbingą praeitį ir didingą dabartį į nuostabių ateities horizontus. Juk tegu visi tie nenaudėliai, kurie paliko namuose ir neatvyko į kokias šventes, minėjimus ar susirinkimus, užgirde, kad viskas ilgai tęsėsi nesako: ot, laimingas, kad nenuėjau, bet tegu pavydi tų nepasikartojančių dvasinių turtų, kurie svečiai per penkias valandas buvo pilami.

Mes lietuviai turime būti išmintingesni, negu kokie ten amerikainiai, kurie Oskaro premijų įteikimuose per dvi valandas išteikia keliasdešimt premijų, parodo filmą, ištraukia ir dar pasako premijuotei po kalbą. Žinoma, artistai, ką jie ten supranta. Jie tik padėkoja ir nueina. Jeigu prileistų ten kokį lietuvį, tai jis parodytų savo didybę, viens pora valandų aiškintų apie nuostabią filmo reikšmę pasauliui, prisimintų, kaip jis pirmą kartą filmą pamatė, ką pamatęs kalbėjo, ką buvo sutikęs ir kaip su atžymimais asmenimis yra nuostabiai artimas. Lietuvis privalo ten kokiame amerikonom parodyti, kas yra didybė. Jie ten visi nuo jo prakalbų iškristų, o lietuviai išlaiko ir vis dar atsiranda drąsulių, kurie eina į susirinkimus ir... parengimus.

Lietuviai, būkime išdidūs ir garbingi, daugiau ilgų žodžių, daugiau tų pačių pasikartojimų, mes nebūkime kokie ištižėliai, bet būkime nuostabūs kalbėtojai ir klausytojai, kad taip žodžių gausybėje nuskestų mūsų didysis priešas, o mes iškilmingai plaukiotume žodžių jūroje ruožais pasigarginimo luotais.

D.P.

Parengimai, kuriuose nekalbama po penketą valandų, yra lietuvių kultūros grabas. Lietuvių tautos istorija yra ilga, tai kaip gali būti trumpos prakalbos.

Pažangos ženklas

Spalio 2 d. Drauge "Aplink mus" skyriuje skaitome tokį pranešimą: "Pirmosios Komunistinės reikalais Marquette Parke III-jo skyriaus Tėvų susirinkimas įvykis 7:30 v. ketvirtadienį, spalio 3 d. Gintaro svetainėje" (populiariausioj marketparkeiųjų karčiameje. Red.). Na ir kas dar gali ginčyti, kad mes nesame pasiekę tobulo dvasiškų ir svietiškių reikalų harmonijos!

— Tuščias pilvas už akmenis sunkesnis.

Santaros šviesos suvažiavime Alg. Titas Antanaitis skaitė pasakaitą, apie kurią A. Nakas "Naujiene" rugsėjo 14 d. rašo: "Paskaita užtruko 43 minutes".

Po to rugsėjo 19 d. "Naujiene" Algirdas Titas Antanaitis atsako: "Esi didžiai dėkingas už gerą žodį apie mano paskaitą. Ypač dėl to, kad, pagal Jūsų laikrodį ji "užtruko 43 minutes". Ilgos paskaitos šiandien baisiai nepopuliarios. Manoji gi buvo 23-jų mašinėlė rašytų puslapių ir, bent man namuose skaitant, truko 1 val. ir 15 minučių."

Po to A. Nakas "Naujienu" spal. 2 d. nr. tikslina: "Nepasikliaukite: nelyginkite, repeticijoje sugaišto laiko, su laiku paskaitą jau publikai skaitant: jis gali svyruoti 10-15 minučių į vieną ar į kitą pusę".

"Tad p. Antanaiti, aš jums pridėdu 5 minutes ir daugiau ne sekundės".

Ir kas dar gali ginčytis, kad laikas ne pinigai, nes dabar laikas pasidarė jau ir išmintimi, kadangi ne dėl turinio ginčai kilo, kaip kitais atvejais būna, bet dėl laiko.

K.

Ok. Lietuvos tų skyriaus pareigūnas. — Dar tik 20 metų su šio... tai padavė prašymą čia gauti. Aš beveik galiu patikrinti, kad ilgai nebeteks laukti, kiek laukė.

AMERIKIEČIAI, KITI IR MES

Vokiečiai per kampuoti. Prancūzai per godūs. Italai per šnekūs. Skandinavai per niūrus. Negrai per nepastovūs. Žydai per veržlūs. Britai per šalti.

— Ar ne gerai, kad amerikiečiai geresni?

Ispanai per daug neramūs. Japonai per daug vingiuoti. Graikai per daug priekabūs. Arabai per daug fanatiški. Meksikiečiai per daug tingūs. Hindusiai per daug įtaringi. Olandai per daug flegmatiški.

— Ar ne gerai, kad amerikiečiai ne tokie?

Sveicarai per daug korektiški. Suomiai per daug atitraukę. Rusai per daug temperamentingi.

Kinai per daug pasyvūs. Turkai per smarkūs. Lenkai per primityvūs. Vengrai per slidūs.

— Ar ne gerai, kad amerikiečiai ne tokie?

Nors vokiečiai mus randa per daug anarhiškais.

Ir Prancūzai randa mus per naiviais.

Ir italai randa mus per daug nuslopintais.

Ir britai randa mus per daug užsidedusiais.

Ir japonai mus randa per nemandagiais.

Ir sveicarai randa mus per daug purvinais.

Ir skandinavai randa mus per daug išsitusiais.

Ir indai randa mus per daug veidmainiškais.

Ir vengrai randa mus per daug bedžiaugsmiais.

Ir suomių randa mus per daug triukšmingais.

Ir meksikiečiai randa mus per daug arogantiškais.

Ir ispanai randa mus per daug materialistiškais.

Ir kiekvienas randa kiekvieną.

Alaus vartojimas pagal mūsų dienraščio sveikatos skyriaus patarimus

ŠIMTMEČIAI IR EKONOMIJA

Buvusios Lietuvos — Lenkijos karalystės septynioliktą amžių ekonomikos specialistas Jokūbas Hauras (1632-1709) savo veikalė "Generalinė žemės ūkio ekonomika" palietė ir kai kuriuos viešojo maitinimo klausimus.

Kadangi jo pastabos, manome, svarbios ir šiandien, nes ir po trijų šimtų metų beveik nūgėrimų vietos, o kai kur dar ir tokių senų gerimų prilaikoma, todėl mes istorijos garbei cituojame tą mokslinį veikalą nekeisdami kalbos. Knygoje rašoma:

Turi būti meilus

"Karciaminykas visados priwaleja būti blaywas ir apdayrus ir wisus szonus, be szitokiame sambuwyje ywayriose ma kaulese ywayrūs iszmyslai atsy randa... Pasitropija iszsiszoke-liu, o taypogi užpuoliku bey pyk tadariu... Wiens kauszelio siekia, o kytas kaymyna pliekia. Tad karciaminykas tebutie atsargus, indemus sweziams, meylus, mie ladzyrdingas..."

Vandeniu negadinti gerimų

"Karsziaminyko szinkorkai newalia nemaczionis nuglemzti patrowos szmota, wiena kausza iszmakusiam wirukui inrodine ti būk ysai iszplempes dwejus, isz kalno supuoti abu, padydyti sanskaita

Ynay (szinkorka) priwalo da boti, rupyti szwara, nepaduoti

patrowu sweziams, katros jau kytu lankytoju wartotos.

Ynay tayp pat neturi būti sugyżusi bey reksne, o wisada su žmonem elktis szwelniai, meylingai, alaus arba arielkos neatmieżyneti wandeniu, wienos gerimo ruszies nepakeysti kitonisz ka."

Kaip ratai be deguto

"Karcziamoje butina papraszcziawsia muzika, bent dūda ir skripka... Mat, karcziama be muzikos — tay tarsi szokis be mergos, ratay be deguto — niekams tykusi."

Ir kas gali sakyti, kad mes per daug sumodernėjome, o mūsų protėviai buvo per daug atsilikę. Visa tai tinka šiandien, tik reikia, kad Skardžius kalbą pamodernintų.

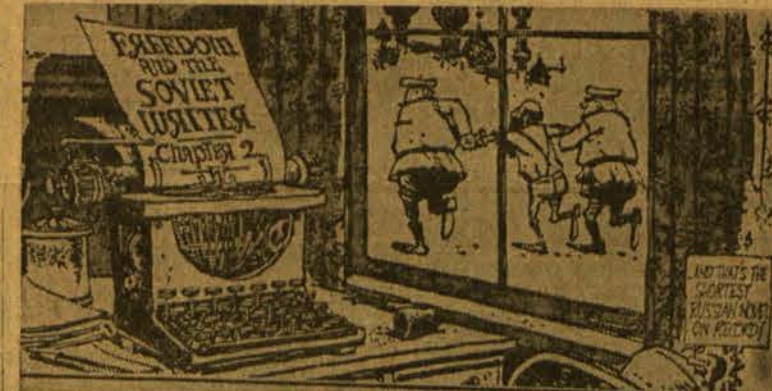
SIOKS TOKS SKIRTUMAS

Dvi merginos kalbasi tarpusavyje:

— Žinai, šiandien aš sulaukiau 28 metų.

— Tai keista, nes ir aš miniu tokį gimtadienį.

— Tai, bet aš tik pirmą sykį.

Sovietų enkavedistai išgabena rašytoją, kadangi šis buvo pradėjęs manyti, kad tikrai Sovietijoje yra spaudos laisvė.

REIKŠMINGI ĮSTATYMAI

— "Kiekvienas, norintis savaivališkai pakeisti orą taip, kad lytu arba snigtu, arba sukelti ką kita, privalo visų pirma pranešti Nacionaliniam moksliniam fondui".

(JAV įstatymų kodeksas)

— "Jei pabaudą, kurią grynais sumokėjo savininkas už neteisėtą automobilio stovėjimą, suės policininko žirgas, tai miesto valdžios organai vis tiek turi laikyti pabaudą sumokėta".

(Amsterdamo miesto teismas)

— "Plaukiojimo baseinai prie plento turi būti aptverti siena, nes merginos maudymosi kostiumais didina pavojų transporto eismui".

(Bognoro Regio municipalitetas, Anglija)

— "Jei savininkas mašinos, kuriai buvo uždėta pabauda už neteisėtą stovėjimą, rastas negyvas, pabauda vis tiek turi būti sumokėta".

(Washingtono korporatyvinė taryba)

— "Judas buvo pirmasis, kuris išėjo, nelaukęs mišų pabaigos."

KAIP SUŽINOTI AR VEDES

— Vienintelė priemonė sužinoti, ar žmogus vedęs ar ne, — tarė vienas kino artistas, — tai suskaičiuoti visas vedybas ir skyrības. Jei bendra suma bus nelyginė, tai vadinasi vedęs.

REDAKCIJOS PAAISKINIMAS

Randantiems klaidų šiame laiške žinotina, kad jos ten pateko tiksliai. Spausdindami laiškus, spausdiname kai ką kiekvienam skaitytojui, o laikas nuolat ieško klaidų.

KAD NEBĖGTU NUO PAMOKSLO

Massachusetts valstijoje 1675 m. geg. 3 d. išleistas įstatymas, įsakąs pamaldų metu užrakinti bažnyčių duris, kad per daug neišeitų prieš pamokslą galą.

SUNKU PATIKĖTI

— Niekio man nepadėtų pažvelgti į save kaip kiti į mane žiūri. Aš pats netikėčiau.

PRAKALBA IR PLOJIMAI

— Prakalbos pradžioje plojimai išreiškia tikėjimą, viduryje viltį ir pabaigoje atimto meilę.

ABEJONĖ

"Moterys Gyvenime" St. Prapuolenytė Bunder rašo: "Savu laiku buvo tvirtinta įvairių valdžiose esančių asmenų, kad atėmus teises žydams, negrams, kunigams ar moterims, visos ne gerovės būtų buvusios išsprętos. Tačiau tenka abejojti ar visa tai ką nors būtų padėję".

Malonu, kad abejoja, o mes manėme, kad čia be abejonės nieko nebūtų padėję.

PENKTOJO REIKSMĖ

Sveicorius, atidarys duris: — Keliese dabar užeinat? — Keturiese. — O tas penktas, visai girtas, ko veržiasi? — Bus kur kojas pasidėti...

PAVOJINGA ISTORIJA

— Kodėl tu toks liūdnas! — Biau ir istorija... — Kas atsitiko! — Aš turėjau sutikti geležinkelio stotyje žmoną, o jos traukinyje nebuvo. Bijau, kad ji jau vakar dieną atsirado mamuose.

Brolis pasikalbėjimas

"Asile, sakau aš sau, kai norisi žvelgti iš viršaus į apdriksų batų valytoją, kuris su profesionaliu nuolankumu klausia, ar jam teks valyti būtent šiuos tavo batus. Ką darytum tu, asile, jei būtum gimęs ne Nemuno, bet Nilo slėnyje?"

K. Almėnas

KAS YRA GOLFAIS

Golfas tai yra ilgas pasivaikščiojimas, nepasisekimais išklotas.

Daktaras pasiryžęs golfuoti. Atsako tik ką paskambinusiame pacientui: "Daktaras yra išvykęs". Čia kalba automatinis įrašas.

— Viengungis yra toks žmogus, kuriam niekas nėra pasakęs jo trūkumų.

— Nuolat veikia žmogus padarė klaidą, tačiau jis nepadarė pagrindinės klaidos — tinginystės.

— "Knygą skiriu savo žmonai, kurios išvykimui esu dėkingas, kad ši knyga galėjo atsirasti".

Holmes

Kosher delikatesas netoli Baltųjų Rūmų skelbia dienos specialybę — "Nasserio" sumuštinį: pusė liežuvių, pusė vištienos, su rusišku padažu.

— Atsiradus akmeninės širdies viršūninkams, žmonės pasigaminio lašus, kurie ir akmenį pratašo.

PASIRUOŠĘ EGZAMINAMS

Dvi studentės kalbasi koridoriuje priešais duris, už kurių sėdi egzaminuojantis dėstytojas.

— Ar pasiruošei egzaminam?

— Aišku! Argi tu nematai, ko kia trumputė, pagal paskutinę madą pasiūta mano suknelė.

MOTINOS VILTYS IR ABEJONĖS

Motina visuomet viliasi, kad jos dukterė pasiliks sau daug geresnį, už jos pačios turimą, vyrą, bet ji visuomet abejoja, ar jos sūnus galės susirasti sau tokią gerą žmoną, kokią turi jo tėvas.

Beūsis ir praeitis

Tokio pavadinimo eilėrašty P. Raščius komunistinėje "Šluotoj" atskleidžia šitokius atvejus dabartinėje Lietuvoje:

"Sučiuopo bevagiant beūsis ir smarkiai purto už peties — Iš kur išmokai, kipšo pu-

se?!

— Iš kruvinosios praeities!

— Geltonąją literatūrą, tur būt, žiaumoji išties! Beūsis dar labiau panūra:

— Aš knygų neskaityu visai!

— Tai gal tėtutis tavo turi, taip sakant, netrupus nagus? Beūsis išsižeidęs žiūri:

— Jisai — tarybinis žmogus!

Ir svarsto dėdės atsiduse, ir nesupranta jė išties, kaip gali atsinešti beūsis ydas tamsiosios praeities".

Metai ilgėja, suknelės trumpėja. Dešinėje dabartinių metų mada. Madų projektuotojai galvoja, kad ateity beliks tik skėtis.